

Kostrena bez maškar

Zima je konačno pasala, z teplejen vrimeon došal je naš novi susret. I ovo leto prolićni broj izdajemo toćno pred Uskrs ki pada neobićno kasno. Parićali smo van par recepti tipićnih za ovaj veli blagdan, sigurni smo da će se se ća van preporućamo nać na sakomu pjatu. Kad je Uskrs polovicon aprila, to znaći da su maškare bile jako duge. Podurale su do kraja februara, si željni ludovanja došli su na svoje, ma opet nisu mogli užitvat va Kostrene. Ki se je otel maškarat, moral je hodit na zabave va okolna mesta, Ćitaona je ove zime bila zaprta za tanci, s izuzetkon dećjih reduta. Nažalost, opet je neš zaškripelo va organizacije onega po ćemu je Kostrena poznata, ili je barem bila poznata. Ma, zato su Špažićari oduševili na rećken Korzu, teško da se mogal ki nać z atraktivnejon maskon... Kako su zgledali, pogledajte na zadnje strane!

Kostrena je raskopana, duboka proljetna brazda je povučena, dela se kanalizacija, dela se plinofikacija, bit će simi lakše živet kad se konaćno fini z kopanjen. Do onda rabi imet strpljenja. Bar se dela neš korisno. Za razliku od bespravneh graditelji, ki delaju ruglo i ki moru oćekivat samo rušenje. Kad bi bilo pravne države. Obrnite stranu i pogledajte ća bi va Kostrene trebalo rušit. Pokaživamo van i svetleji primjeri kostrenskih akcija, ko ća je obnova sarkofagi na groblju va Svete Barbare, pa istraživanje arheoloških nalazišta ili eko akcije, keh će bit fanj i ovoga prolića. Proćitajte ća van imaju za reć ljudi ki su zaslužili najviša kostrenska priznanja va pasanen letu, doktorica Tićac, slikari iz Velog pinela, najbolji sportaši. Oni su onaj pozitivan primjer kako bi trebalo živet i delat. Ćitateljćami, pogotovo onima mlađima, bit će sigurno zanimljivo videt ća dela kostrenski maneken, glumac, pjevać, mlađić s hiljadu talenti, Phillip Kleva.

Otrpli smo Našu Kostrenu reklamiranju, pozivamo si ki bi se oteli malo više istaknut da surađivaju z nami, da postanemo marketinški partneri. Vaš oglas doć će do sake kostrenske kuće, vaša poruka videt će se va 1.600 primjerki.

Jasno, nemojte nan pozabit reć ća mislite o Našoj Kostreni, ća van se pježa, ća bite oteli ćitat, predložite nan teme za ke mislite da ih fali. Općinska adresa van je otrpta, oćećavan da ćemo razmislet o sakemu predlogu.

Sretan Uskrs želi van

Vaš glavni urednik
Boris PEROVIĆ

naša KOSTRENA

Glasilu Općine Kostrena

51221 Kostrena, Sv. Lucija 38
tel.: (051) 209-000, fax 289-400
žiro raćun: 2402006-1853800000

Za izdavaća: Miroslav ULJAN,
glavni urednik: Boris PEROVIĆ,
pomoćnica glavnog urednika: Borka
RELJAC, grafićki urednik: Dražen
ZDELAREC, fotografije: Silvano
JEŽINA, Damir ŠKOMRLJ, arhiv
Općine Kostrena, korektura: Sandra
SABOVLJEV

Tisak: GRAFOTISAK Rijeka
List izlazi tromjesećno.
Rukopise i materijale ne vraćamo.
Naklada: 1.600 primjeraka.

Cjenik oglasnog prostora na crno-
bijelom tisku: 1/1 900,00 kuna
1/2 500,00 kuna, 1/4 250,00 kuna,
1/8 130,00 kuna.

U ovom broju:

Uskrsni stol	2	Marica Njegovan: Žena od mora	16
Ministarstvo šutke prelazi preko bespravnih građevina	4	Pećat jedrenja i podvodnih aktivnosti.....	18
Brinu raskopane prometnice	5	Tina Mihelić: Lov na pekinšku vizu	19
Jedinstvena grobljanska arhitektura u Sv. Barbari	6	Anton Starćić: “Dominador” u bazenu	20
Solin i Sopalj – tragovi Liburna.....	7	KPA Kostrena: Beskućnici u svjetskom “top tenu”	21
Merkur ili Mars	8	Prića za djecu: Ptice se rađaju pjevajući	22
Dr. Brigita Tićac: Karijera posvećena legionelli.....	9	Višta z moje poneštre.....	23
Vrtić: Stomatolog i pedijatar ćuvaju djećeje zdravlje	10	Neka ozvanja z Raspelja, z Mulćeva, od Stipići... se do Rožmanići (2).....	24
Škola: Ministarstvo na potezu.....	11	Izviđaći: Zimovanje u Tršču	25
Danijel Dikadžić-Klopka na usluzi Kostrenjanima.....	12	Tragedija kostrenskih kapetana.....	26
Desetljeće “Velog pinela”	13	Rikard Riko Vićević – oćevim stopama	28
Prića: Moje najbolje	14	Križaljka.....	30
Phillip Kleva: Od MIK-a do zvijezda	15	Noviteti iz knjižnice.....	31
		Maškare 2006.....	32

PROBLEM BESPRAVNE GRADNJE U KOSTRENI NIJE NOVIJEG DATUMA

MINISTARSTVO ŠUTKE PRELAZI PREKO BESPRAVNIH GRAĐEVINA

Ministrica Dropulić obećala je da će se osobno potruditi da se u pogledu bespravne gradnje u Kostreni nešto poduzme. No, dosad se nije dogodilo ništa, kaže načelnik Miroslav Uljan

Zaključak Poglavarstva je da bespravno podignuta kuća u Pavekima mora ići u rušenje

Intenzivna gradnja koja je obilježila razvoj Kostrene unatrag desetak godina, za sobom je povukla problem koji danas muči velik broj gradova i općina u Hrvatskoj – bespravnu gradnju. No, da je riječ o problemu koji u Kostreni i nije tako nov, dokazuje niz objekata na koje Općina Kostrena od svog osnutka bezuspješno ukazuje nadležnim institucijama.

Najistureniji među njima ponovo se aktualizirao početkom ove godine kad je s vrha nedovršene građevine u Pavekima, igrajući se s vršnjacima, s nekoliko metara visine pao četrnaestogodišnjak i uz potres mozga zadobio prijelom ruke i nekoliko rebra. Riječ je o bespravno izgrađenoj kući koja izlazi iz svih zadanih gabarita: nije dovoljno udaljena od ceste, kao ni od susjednih kuća, posjeduje kat više nego što to dopušta Prostorni plan, a sama činjenica da gradilište nije ograđeno i zaštićeno, nedavno je umalo dovela do tragedije. Usprkos svemu, vlasnici su nedavno pokrenuli postupak u Uredu državne uprave ne bi li legalizirali ovaj, po svim kriterijima, nelegalan objekt.

Iskop u Šodićima

– Barem dvaput godišnje upućujemo dopise s foto-dokumentacijom građevinskoj inspekciji i Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog planiranja i graditeljstva, kojim ih želimo upozoriti na bespravne, a kako se nedavno pokazalo, i opasne objekte. Kad je riječ o kući u Pavekima, zaključak Poglavarstva je da ta kuća mora ići u rušenje – kazuje Željko Linšak, član Poglavarstva Općine Kostrena zadužen za ekologiju, urbanizam i prostorno planiranje. Osim ove kuće, u općinskim dopisima

Barbara ČALUŠIĆ

nadležnim institucijama nalazi se i iskop veličine 40x25 metara u Šodićima koji se slabo ograđen nalazi u blizini škole, a osim što je nedavno promijenio vlasnika, nad ovim iskopom obustavljen je inspekcijski postupak budući da za ovakve radove nije potrebno ishodovati građevinsku dozvolu. Za razliku od praznine iskopa u Šodićima, plažu ispod hotela Lucija već dugi niz godina “krasi” nedovršena adaptacija nekadašnjeg ugostiteljskog objekta, za koji je još 1998. godine izdano rješenje za uklanjanje rekonstruiranih i nadograđenih dijelova. Osim što naružuje samu obalu i poprilično frekventnu plažu, i ovom objektu ne manjka potencijalnih opasnosti pa se osim trulih greda, tu još nalazi i otvorena septička jama.

Priključci bez dokumentacije

Posebna priča su kuće sa stanovima za tržište. Prostornim planom u Kostreni je predviđena gradnja kuće s najviše dva stana, dok kuće za tržište imaju najmanje četiri stana veličine između 60 i 70 četvornih metara koji najbolje prolaze na tržištu nekretnina. Eklatantan primjer nepoštivanja uvjeta gradnje jedna je od prvih takvih stambenih zgrada koja se nalazi u Šodićima i sa svoja četiri kata i dvanaest stanova spada u bespravan objekt. Unatoč rješenju o uklanjanju svih dijelova niske stambene građevine za tržište koje je doneseno još 2002. godine, stanovi u zgradi su rasprodani, a time su problemi investitora

Bespravna stambena zgrada u Šodićima

elegantno prebačeni na vlasnike.

– Mi kao općina dajemo pristanak vlasniku može li se ili ne priključiti na nerazvrstanu cestu koja je pod našom nadležnošću dok se za neke druge priključke, poput vode i struje, pita Vodovod i Kanalizaciju i HEP. Drugim riječima, znači da postoji čitav niz institucija koje se ne pridržavaju prostornog plana jer daju potrebne priključke za objekte bez valjane dokumentacije – smatra načelnik Miroslav Uljan, koji krivnju, osim nesavjesnim vlasnicima, pripisuje još i birokraciji, a ponajviše dobrim “vezama” građevinskog lobija.

Uljan napominje da su predstavnici Općine Kostrena prije nekoliko mjeseci bili sudionici jednog sastanka na kojem je bila nazočna i ministrica Dropulić, koja je tom prilikom kazala da će se osobno potruditi da se u ovom pogledu nešto poduzme te da će se referenti koji nisu poduzeli ništa da prijave oblike bespravne gradnje u Kostreni kazniti. Kako se dosad nije dogodilo ništa, načelnik smatra da je tu riječ samo o početnoj retorici ministrice, dok je stvarna situacija posve drugačija pa se preko bespravne gradnje najčešće šutke prelazi.

Uljan matirao Županiju

U sportskoj dvorani Kostrena odigran je drugi nogometni susret ekipa Općine Kostrena i Primorsko-goranske županije. Pobjedu s rezultatom 1:0 domaćinima je donio načelnik Miroslav Uljan pogotkom u drugom poluvremenu. Osim župana Zlatka Komadine, boje Županije branili su još i Ivo Zrilić, Ranko Vlatković i Ingo Kamenar, a kostrenska ekipa, sastavljena od političara i djelatnika Općine Kostrena, od kojih većina, poput načelnika Uljana, člana Poglavarstva Vojka Rožmanića i vijećnika Siniše Žica, iza sebe ima nogometno iskustvo, nekoliko je puta opasno priprijetila голу Županije.

B. Č.

RADOVI NA INFRASTRUKTURI KOSTRENE UZROKUJU NEVOLJE MJEŠTANIMA

BRINU RASKOPANE PROMETNICE

Zatvaranje ceste od Narodne čitaonice do naselja Iva Šodića stanovnicima gornjih kostrenskih naselje povećalo je duljinu puta do magistrale za dodatna dva kilometra

Barbara ČALUŠIĆ

Promet gornjom cestom bit će zatvoren do početka svibnja

Iako se u Kostreni radovi na infrastrukturi više-manje odvijaju prema predviđenim rokovima, čini se da mještane trenutačno više od plinskih i kanalizacijskih priključaka brinu raskopane prometnice. Najproblematičnija je pritom cesta koja povezuje gornja kostrenska naselja, kao i njeni priključci na magistralu.

Tako je posljednje zatvaranje te ceste na dionici od Narodne čitaonice do naselja Iva Šodića stanovnicima gornjih kostrenskih naselja, koji sada za priključenje na magistralu moraju koristiti spoj Randići ili raditi cijeli krug do Šoića, povećalo duljinu puta za dodatna dva kilometra.

Kopanje sredinom ceste

– S obzirom na to da je riječ o postavljanju kanalizacijskih cijevi na tom dijelu, rokovi koje je postavio “Vodovod i kanalizacija” i izvođač “Gradnja plus” su 45 dana, što znači da će ova dionica biti zatvorena do početka svibnja – kazao je Edgar Margan, referent za graditeljstvo u Općini Kostrena. Kako je već poznato, riječ je o drugoj fazi postavljanja kanalizacijskih cijevi u Sv. Luciji, a zbog već postojećih gusto postavljenih instalacija

na tom dijelu, postavljanje cijevi bilo je moguće izvršiti jedino kopanjem sredinom ceste, pa nije bilo moguće organizirati mještanima prihvatljivije odvijanje prometa jednim trakom pomoću semafora.

Jedna od alternativa kojom se nastojalo izbjeći kruženje automobilom bila je iznalaženje privremenog rješenja koje bi poboljšalo komunikaciju s glavnom cestom preko nerazvrstanih cesta koje spajaju Plešiće s Doričićima i Rožmanije

s Pavekima. Kako kaže Margan, Institut građevinarstva Hrvatske izradio je projekt prometnog rješenja za privremeno odvijanje prometa u ovom dijelu Kostrene. No, s obzirom da su ti prilazi, prema Pravilniku o priključenju Hrvatskih cesta, tretirani kao nelegalni, Općina Kostrena morala je zatražiti dozvolu za priključenje. Prema zaključku Hrvatskih cesta, spomenute nelegalne ceste mogle bi se koristiti jedino u slučaju da se na njima naprave dodatni građevinski radovi kojima bi se povećala njihova sigurnost, tako što bi se saniralo stijenje koje priječi preglednost na spojevima s magistralom.

– Trenutačno Općina za takve radove nema dovoljno sredstava, a osim toga, građevinske radove na tim dijelovima priječe neriješeni imovinsko-pravni odnosi – objasnio je Margan i dodao da bi prema postojećem prijedlogu Prostornog plana te dvije ceste u budućnosti trebale biti izgrađene i spajati se na raskrižju u Pavekima. Budući da se osim kanalizacije, ovom problematičnom dionicom uskoro očekuje i prolazak glavnog plinovoda, do tog konačnog rješenja, kako sada stvari stoje, mještanima gornjih kostrenskih naselja kao jedino rješenje preostaje strpljenje te da do početka svibnja

prema svojim odredištima od kuće kreću pet minuta ranije.

Završetkom postavljanja kanalizacijskih cijevi u Sv. Luciji, koje se predviđa u svibnju, ove će godine završiti radovi na kanalizaciji u Kostreni. Kako kaže Margan, za početak sljedeće godine predviđeno je postavljanje kanalizacijskih cijevi u Glavanima i Vrhu Martinšćice, što drugim riječima znači da se radovi na gornjoj cesti nastavljaju.

Dosad 150 zahtjeva za plin

Prema sadašnjim procjenama investitora, dugoočekivano priključivanje Kostrene na plinsku mrežu Rijeke treba očekivati u lipnju. Nakon završetka plinifikacije, koja je iz Ulice Kostrenskih boraca krenula prema Žuknici, glavni plinovod postavljat će se na gornjoj cesti od Sv. Lucije prema Šoićima. Prema riječima Duška Maravića, člana uprave Amga Adrije, investitora radova na plinifikaciji, u Ulici Kostrenskih boraca zabilježen je dosad najveći interes Kostrenjana za plinske priključke, pa je tako zahtjev za priključak u ovoj ulici podnijelo gotovo svako kućanstvo. Dosad je u Kostreni prikupljeno 150 zahtjeva za plinski priključak, a potpisano je četrdesetak ugovora s korisnicima.

– Mnogi potencijalni korisnici nemaju svu potrebnu dokumentaciju za sklapanje ugovora: vlasnički list, građevinsku dozvolu, katastarski snimak i shemu unutarnjih prostorija. Mi kod postavljanja instalacija inzistiramo na visokim mjerama sigurnosti – naglašava Maravić i dodaje da će se korisnik ugovorom obvezati da će Amga Adria svake dvije godine ispitivati instalacije u kućanstvu.

Oglašavanje u Našoj Kostreni

Odlukom Općinskog poglavarstva Općine Kostrena od 21. veljače 2006. godine u listu Naša Kostrena od ovog je broja moguće objavljivati reklame, na crno-bijelom tisku. Cjenik reklamiranja je sljedeći:

- cijela stranica.....900 kuna
- pola stranice.....500 kuna
- četvrtina stranice.....250 kuna
- osmina stranice.....130 kuna

Svi zainteresirani za oglašavanje mogu se javiti na broj telefona 209-041 ili faks 289-400, odnosno kontaktirati Općinu Kostrena putem e-maila opcina-kostrena@ri.t-com.hr.

Vijeće preselilo u općinsku zgradu

Općinsko vijeće koncem ožujka preselilo je u potkrovlje nove općinske zgrade u Sv. Luciji. Uređenjem nove vijećnice napokon je realizirana dugogodišnja ideja o svim općinskim službama na jednome mjestu i popunjena zgrada nekadašnje pučke škole u koju su općinske službe uselile još u srpnju prošle godine. Nova vijećnica opremljenošću se ne razlikuje bitno

od bivše vijećnice u zgradi Narodne čitaonice u kojoj su kostrenski vijećnici zasjedali desetak godina, osim što je površinom od osamdesetak četvornih metara nešto veća od prijašnje, a uz vijećnički stol s audio-sustavom koji je premješten iz Čitaonice, u novoj su vijećnici svoje stolove dobili još i članovi Poglavarstva te predstavnici medija.

B. Č.

KOSTRENSKA GROBLJA ZAŠTIĆENA SU KONZERVATORSKOM STUDIJOM

JEDINSTVENA GROBLJANSKA ARHITEKTURA U SV. BARBARI

Sve je počelo s inicijativom spašavanja pet grobova u obliku etrurskih sarkofaga. Zaključili smo da bi bilo poželjno napraviti analizu cijeloga groblja u svrhu dobivanja presjeka grobljanske arhitekture – objasnila je mr. Gordana Grčić-Petrović iz riječkog Konzervatorskog odjela

Barbara ČALUŠIĆ

Sarkofazi su restauracijom spašeni od sigurnog propadanja

Restauracijom groba kostrenskog svećenika Antuna Burmaševića i dvije obiteljske grobnice u obliku trojnog, odnosno dvojnog sarkofaga, na groblju u Sv. Barbari koncem prošle godine ova su posljednja počivališta spašena od sigurnog propadanja te je u posljednji trenutak sačuvan dio povijesne i kulturne baštine Kostrene, a uskoro se očekuje njihovo upisivanje na listu od lokalnog značaja. Sredstva za obnovu ovih starih grobova u visini od 80 tisuća kuna izdvojilo je kostrensko Komunalno društvo koje te grobove otkupilo od njihovih prijašnjih vlasnika, a upravo zahvaljujući njihovoj inicijativi još 2002. godine riječki Konzervatorski odjel pod vodstvom mr. Gordane Grčić-Petrović izradio je elaborat, točnije konzervatorsku studiju o grobljima u Sv. Barbari i u Sv. Luciji kojom su oba groblja detaljno obrađena i zaštićena. Kako je kazala direktorica KD Kostrena Mirela Marunić, njihova osnovna namjera

bila je spasiti vrijedne spomenike na oba kostrenska groblja koje je “moda” mramora već odavno počela uništavati. Kostrensko Komunalno društvo pritom je povuklo pionirski potez, s obzirom na to da je ovo jedan od prvih, ako ne i prvi elaborat u Hrvatskoj kojim se ovako detaljno obrađuju groblja.

Ilustracije radi, riječka groblja još nisu dobila ovakve elaborate budući da riječki Konzervatorski odjel trenutačno tek izrađuje elaborate za groblja na Kozali i Trsatu, a osim toga, pri obradi kostrenskih groblja riječki su konzervatori prvi put upotrijebili konzervatorske kartone koji sadrže podatke o pojedinom grobu.

Spašavanje pet grobova

– Sve je počelo s inicijativom u kojoj je trebalo spasiti pet grobova u obliku etrurskih sarkofaga na groblju u Sv. Barbari, a to je bila svojevrsna pokretačka sila zbog koje smo krenuli u analizu. Kad smo vidjeli sarkofage, zaključili smo da bi bilo poželjno napraviti analizu cijeloga groblja u svrhu dobivanja presjeka grobljanske arhitekture – objasnila je Grčić-Petrović.

U analizi se istraživalo na dva načina – analizom spomeničke vrijednosti

graditeljske baštine i analizom povijesnih ličnosti koje su ondje pokopane. Da se ne mora podudarati jedno s drugim, dokazuje i grob Antuna Burmaševića, kostrenskog preporoditelja, pa je upravo njegov grob prvi u Kostreni zaštićen kao spomenička vrijednost zahvaljujući činjenici da se radi o osobi od značajne povijesne važnosti za Kostrenu.

Starinski način gradnje

Samu obnovu grobova obavio je “Kapitel” iz Žminja, a izvodači su prilikom obnove maksimalno poštivali starinski načini gradnje te je svih šest grobova iznova presloženo, dok je u sarkofage postavljena inox-šipka koja stoji između pročelnog i začelnog dijela, što je osiguralo grobove od rastvaranja i urušavanja što im je prijeto. Kod ponovnog slaganja kameni blokovi spajani su s hidrauličnim vapnom, a uništeni su zamijenjeni novima.

Nema sumnje da bi se u skorom proširenju groblja u Sv. Barbari, koje bi prema procjenama KD Kostrena trebalo utrostručiti svoju površinu, kao i u ozračju novog Zakona o grobljima prema kojem se grobno mjesto tretira kao nekretnina koja tako na tržištu postiže visoke iznose, ovakva valorizacija ubrzo mogla pokazati kao promišljen potez u svrhu očuvanja grobljanske arhitekture manjih mjesta.

Sarkofazi znak bogatstva

Iako mnoge laike pojam sarkofaga ponajprije asocira na arheološka nalazišta, Grčić-Petrović ističe da su oni u grobnoj arhitekturi česti, a ovi u Kostreni simbolično su prozvani etrurskim sarkofazima jer svojim oblikovanjem podsjećaju na njih. Naime, kostrenske sarkofage karakterizira specifična morfologija, a posebno poklopac koji je zapravo polukružni svod. Ovako oblikovani sarkofazi vrlo su rijetki i svega ih je nekoliko evidentirano na otocima u južnoj Dalmaciji. Razlog tome leži prvenstveno u činjenici što je gradnja kamenih grobova bila skupa pa su si je mogli priuštiti samo bogatiji građani.

– Sarkofagom nazivamo onu vrstu groba koja je građena od jednog materijala, u većini slučajeva od kamena koji je kompletno oblikovno zatvoren kao jedna masa, bez skulptura i sličnih vertikala koje izlaze u prostor. Dakle, riječ je o monolitnoj masi s oznakom, a u konkretnom slučaju na grobovima u Sv. Barbari riječ je o mrtvačkoj glavi i natpisom na kojem su ispisana imena članova obitelji Randić i Stipanović kojima su pripadali sarkofazi – kazala je Grčić-Petrović.

Zanimljivo je da nije poznata klesarska radionica u kojoj su nastali ovi raritetni primjerci grobljanske arhitekture, iako su radionice u kojima su nastali ostali grobovi mahom iste kao na grobljima na Trsatu i ostalim mjestima na istočnoj strani riječkog područja. Riječ je o klesarskim radionicama Matković i Rubeša koje su djelovale na Sušaku te Smokvina i Šepić iz Bakra, a većina tih grobova u elaboratu označena je višom ambijentalnom vrijednošću.

DAN OSLOBOĐENJA KOSTRENE

Svečana sjednica SUBNOR-a

U povodu Dana oslobođenja Kostrene i 61. godišnjice života u slobodi, kostrenski SUBNOR organizira 19. travnja, u suradnji s Općinom Kostrena, svečanu sjednicu u dvorani Narodne čitaonice u Kostreni sv. Lucije. Na sjednici će borcima NOB-a, internircima i logorašima iz Drugog svjetskog rata biti podijeljena priznanja, očekuje se da će ih primiti ukupno sedamdesetak ljudi.

OŽIVLJAVANJEM ARHEOLOŠKIH LOKALITETA BIT ĆE OBOGAĆENA TURISTIČKA PONUDA

SOLIN I SOPALJ – TRAGOVI LIBURNA

Drevni Liburni obitavali su na području Kostrene prije četiri tisuće godina – iznio je arheolog Ranko Starac na znanstvenom skupu o arheološkoj i kulturno-povijesnoj baštini Kostrene te dodao da gradine Solin i Sopalj nisu jedini arheološki lokaliteti u Kostreni

Barbara ČALUŠIĆ

Najveći dio arheološke baštine uništen je infrastrukturnom izgradnjom – Ranko Starac

Prvi materijalni dokazi o naseljenosti Kostrene stari su čak četiri tisuće godina, a potječu od drevnih Liburna koji su na lokalitetima Solin i Sopalj izgradili svoje gradine. Lokalitet Solin nedavno je odlukom riječkog Konzervatorskog odjela registriran kao kulturno dobro, a riječ o, kako je na znanstvenom skupu o arheološkoj i kulturno-povijesnoj baštini Kostrene održanom 23. ožujka u Narodnoj čitaonici kazao arheolog Ranko Starac iz Muzeja Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja, jednom od najstarijih otvorenih liburnijskih naselja na širem riječkom području.

Prema njegovim riječima, o obitavanju Liburna na ovim područjima svjedoče i brojni fragmenti keramike nađeni na ovom području, a riječ o jedinstvenim primjercima keramike na području Kvarnera. Naime, iako se radi o nekvalitetnoj keramici koja je izrađena od lokalne zemlje, ova je keramika u prvom redu specifična po svojoj iznimnoj ukrašenosti koja je tipična za razdoblje mlađeg kamenog doba, a na Solinu postoje tragovi keramike i iz brončanog doba. Osim posuda za svakodnevnu uporabu, na Solinu su pronađene i posude koje su najvjerojatnije služile kao žrtvenici u obredu kulta.

Villa rustica

Kako se moglo doznati iz izlaganja Ranka Starca, Solin i Sopalj nisu jedini arheološki lokaliteti u Kostreni, a kao jedan od

zanimljivih, a možda i najvećih, naveden je i lokalitet u Glavanima na kojem se nalazila rimska villa rustica. Riječ je ujedno i o jedinom arheološkom lokalitetu u Kostreni na kojem su već obavljena arheološka istraživanja, i to još šezdesetih godina prošlog stoljeća, a podatak da je istraživanje vodila Radmila Matejčić dovoljno govori u prilog važnosti i intrigantnosti spomenutog lokaliteta. Nažalost, istraživanje nije nikad publicirano, a gradnja koja je na tom, ali i na ostalim područjima, kroz godine ekspandirala, nesumnjivo je umanjila vrijednost arheološke baštine.

– Najveći dio arheološke baštine u Kostreni danas je uništen infrastrukturnom izgradnjom, u prvom redu stambenom i izgradnjom prometnica – kazao je Ranko Starac.

Zaravnjene uzvisine

Upravo je zbog toga hvalevrijedna inicijativa Katedre Čakavskoga sabora Ljubo Pavešić koja u sklopu projekta “Ča mi kamik govori” nastoji valorizirati i očuvati osam ilirskih gradina koje se nalaze na području od Kostrene do Plosne. Ovom se projektu koji je još prošle godine započeo nizom predavanja stručnjaka o Liburnima na ovom području, pridružila Katedra Čakavskoga sabora Kostrena i kostrenska Turistička zajednica, koja je u oživljavanju arheoloških lokaliteta u Kostreni pronašla prostor za obogaćivanje turističke ponude. Također, TZ Kostrene svoje je tradicionalne ekoakcije ove godine posvetila čišćenju putova koji vode do Soplja i Solina, dvije liburnijske gradine na kojima se, kako je u sklopu svog izlaganja pod naslovom “Liburnijske gradine s posebnim osvrtom na Sopalj” objasnio prof. dr. Nikola Stražičić, jasno vidi logika ljudi koji su ovdje gradili svoja naselja.

Naime, obje se gradine nalaze na zaravnjenim uzvisinama koje su ograđene

zidovima širokim dva, a visokim tri metra, čiji se obrisi i danas vide. Tragovi života su i crna zemlja koja se nalazi na predjelu drevnih suhozida, a blizina vode i mora, odnosno potoka Javor i uvale Martinščica u slučaju Solina te bakarskih izvora i Bakarskog zaljeva u slučaju Soplja govori i o stilu života prvih Kostrenjana koji su se, kao i njihovi današnji baštinci, bavili pomorstvom. Stanovnici gradina nastojali su biti maksimalno sigurni, pa obje funkcioniraju kao prave osmatračnice s kojih “puca” vidik na sve strane.

Gradina Sopalj se pritom ponešto razlikuje od Solina, s obzirom na to da je nagnuta na bakarsku stranu, što joj je uskratilo dobar pregled na jug, pa su Liburni iznad Rožmanića izgradili osmatračnicu kojom su kontrolirali morsku stranu na jugu, koja je i danas među Kostrenjanima poznata kao toponim Kula.

No, osim Kule iznad Rožmanića, Kostreni ne manjka toponima koji se mogu izravno povezati s arheologijom. To je pokušao objasniti Stanislav Gilić u svom izlaganju pod naslovom “Arheološki toponimi Općine Kostrena”, naglasivši pritom da su, morfološki gledano, posebno zanimljivi toponimi poput Solina i Urinja koji imaju netipične i zagonetne završetke. S druge strane, rijedak toponim Sopalj nalazi se u sličnim oblicima u nekim istarskim mjestima, a zajedničko svim lokalitetima označenim inačicom toponima Sopalj je da označuju izrazito stjenovita područja s kamenjem koje strši u prostoru. A kamenje koje strši u prostoru na kostrenskim vrhovima Solin i Sopalj danas je jedini vidljivi dokaz kostrenske arheološke baštine, čija bi vrijednost uskoro mogla izaći i biti prepoznata izvan kostrenskih okvira.

Znanstveni skup o arheološkoj i kulturno-povijesnoj baštini Kostrene održano je 23. ožujka u Narodnoj čitaonici

MERKUR ILI MARS

Ivan STOŠIĆ

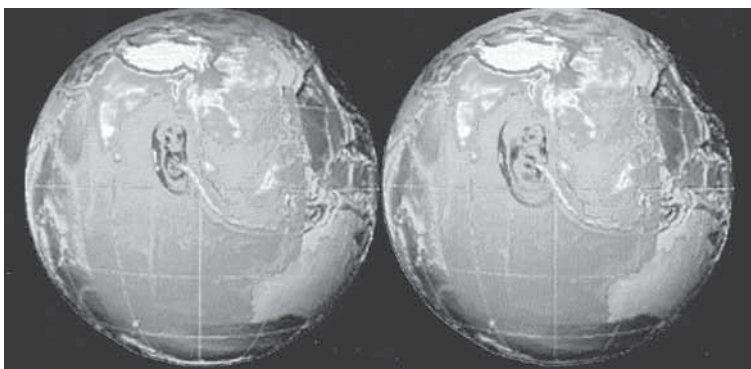
Može se govoriti o pobjedničkom pohodu riječi globalizacija. Susrećemo je u svim jezicima i na svim područjima. Pozadina njezina tako strmoglavog uspona je iskustvo sve većeg tehničkog, gospodarskog i medijsko-komunikacijskog jedinstva svijeta. Bez poteškoća danas komuniciramo s ljudima s bilo kojeg dijela globusa. Mnoga aktualna gibanja sastavni su dio globalizacije kao npr. liberalizacija svjetske trgovine u znaku općeg dogovora o carini i prometu, slobodno kretanje kapitala, komunikacijska tehnika izvješćivanja, svjetsko umrežavanje informacija putem interneta, globalni dodiri svjetonazora, kultura i religija. Bez preko medija uprisutnijih stanja bijede i ugnjetavanja u svijetu, vjerojatno se nikada ne bi uspostavili efektivni sustavi kolektivne sigurnosti i mehanizmi pomoći.

Globalna politika ljudskih prava također bi bila teško zamisliva bez svjetske pozornice i bez jednog svjetski stvaranog i rasprostranjenog javnog mnijenja. Bez obavijesnih medija koji svoje sadržaje šalju diljem svijeta probijajući sve granice, totalitarni bi režimi dulje trajali. Tako bi npr. ustanak poljskih radnika u gdanjskom brodogradilištu 1980. godine, kao početak raspada bloka komunističkih režima, bez uloge koju je u svemu tome odigrala televizija, ostao jedan događaj bez posljedica. Globalizacija ima ne samo svoje zagovornike. Za jedne je globalizacija izraz povezanosti i usklađenog svjetskog djelovanja, a za druge je upravo obratno – globalizacija kao nova podjela svijeta na siromašne i bogate, jake i slabe, one koji sudjeluju i one koji su isključeni. Negativne posljedice globalizacije jesu migracija, siromaštvo, uništavanje prirode, gomilanje ljudi u gradove, terorizam, asimilacija malih etničkih grupa, rastakanje socijalne države...

Globalizacija i kulture

Gospodarska su povezivanja i ispreplitanja odvajkada širila obzore vlastite kulture, a da pri tome ti globalizacijski sudari većinom nisu dublje mijenjali velike kulture. Iako su slučajevi intenzivnog stapanja kultura bili rijetkost – ipak se i takvo nešto događalo. Primjer toga je srednjovjekovna Europa sa svojim globalnim jezicima, latinskim na Zapadu, grčkim i crkvenoslavenskim na Istoku, sa stoljetnim suživotom Romana, Germana i Slavena. I u carstvima Novoga vijeka (osmanlije, Habsburgovci) susrećemo u različitim stupnjevima stopljene kulture i nacije. Sjedinjene Američke Države sazdate su na načelu stapanja kultura i nacija. Iz mnogih i različitih nacija i kultura treba postati jedno, američko društvo. To je načelo "melting pot", lonca za taljenje. Vodi li današnja globalizacija jednom univerzalnom stapanju kultura?

Istovremeno dok Amerika u svjetskim razmjerima razvija i pokazuje svoju stapajuću snagu – od kompjutorske revolucije do političko-vojne prevlasti unutar i izvan Atlanskog saveza, od istraživanja, jezika, tržišta knjiga, filmova do Coca Cole i McDonald'sa – načelo "melting pota" u samoj Americi gubi svoju sveodređujuću i oblikovnu snagu. Oni u Americi koji se ne daju stopiti, sada su u napredovanju. Oni traže svoj vlastiti jezik, kulturu i religiju, ustraju na svojim kulturalnim ljudskim pravima. U novijim američkim knjigama povijesti i književnosti do sada pravomoćna i za sve građane obvezna jezgra gradiva sve se više nadopunjava slikama svijeta i povijesti drugih kultura – Afroamerikanaca,

Hispanoamerikanaca, Azijata, Europljana. U školskim se planovima, istraživačkim programima, čak i ispitima, kotiraju i kulture. Ako u sporu kultura nije moguće doći do istine koja bi bila istina za sve, onda se treba pobrinuti da se to sučeljavanje ne premetne u međusobnu agresiju. Zato je nužno da svi po mogućnosti jednakomjerno dođu do riječi. Tako se pojavljuje više varijanti "povijesti" koje dolaze u međusobnu konkurenciju. Granice između istine i mita postaju neodređene ili posve nestaju. Uz spoznaje na temelju znanosti pojavljuje se i mit. Ako u klasičnoj zemlji "melting pota" različite slike svijeta i kultura stoje jedne pored drugih bez da ih se itko usudi nekom zajedničkom i obvezujućom jezgrom posložiti ili stopiti, onda ne bi trebalo očekivati neku veću snagu američkog dijela globalizacije nad velikim kulturama izvan SAD-a. Vrijedi li ova konstatacija i za kulture brojčano malih naroda?

Globalizacija i religije

Religije u njihovoj jezgri globalizacija malo mijenja – barem do sada. Religije predstavljaju počela i sile koje uspostavljaju smisao. Na takvu funkciju religije nikada nisu dale ostavku i stoga su se, kako Max Weberova tako i Marxova prognoza o "izumiranju religija", pokazale kao zapadnjačko priviđenje. U međuvremenu ponovo se također u Europi puno govori o religiji. Europa s iznenađenjem i neugodnošću govori o povratku bogova bez da je ta ista Europa bila sposobna u svom ustavu voditi primjerenog računa o svojoj vlastitoj religijskoj prošlosti. Religija se u današnjem

znanstvenom diskursu ne gleda više samo kao derivat socijalnoga, kao fenomen kulturalnog ophođenja čovjeka sa svijetom. Jača uvid da se također u Europi mnoge pojavnosti moderne dadnu zadovoljavajuće rastumačiti ako se na znanje uzmu religijski poticaji. Ako globalizaciju tumačimo kao korak od zapadnjačke k planetarnoj civilizaciji, tada se postavlja pitanje, što to znači za religije svijeta. Hoće li se one potvrditi ili će biti sekularizirane?

UNESCO je pred desetak godina pokrenuo istraživački program koji je trebao pokazati je li jedan postreligijski sekularitet kadar biti nositeljem planetarne civilizacije. Zaključak glasi da je malo vjerojatno da će globalna, odnosno planetarna civilizacija u konačnici biti bez religije. Gdje ljudi zajedno žive, pitaju i traže smisao kao ukidanje ili barem kao relativiziranje nesigurnosti njihove životne situacije. Religijama pripada posebna uloga generatora smisla koju nijedna druga društvena veličina ne može dati.

Merkur, Mars ili netko treći?

Hoće li se globalizacija koja raspolaze značajnim potencijalom i iznimnom dinamikom, gledano na dulju stazu, održati? Religije i kulture u sadašnjem svijetu odupiru se globalizirajućem uniformitetu i one čine globalni kontrapunkt globalizaciji. Kako će konflikt završiti? Povijest rijetko dulje vrijeme "svira" istu dionicu. Nedavno je američki povjesničar gospodarstva Harold James podsjetio na to da su prijašnji pokreti globalizacije skoro uvijek propali u globalnim protupokretima – često u ratovima. A sadašnja globalizacija? Također bi i ona mogla biti, kako James kaže, bačena natrag – i to tim više što je ona od mnogih suigrača u današnjem svijetu doživljavana kao maskirani novi imperijalizam. James se energično suprotstavlja tezi da rastuća demokratizacija svijeta ratove čini manje mogućima, da Merkur, bog trgovanja, smjenjuje boga ratova, Marsa.

U modernom svijetu razlike sve više i više dobivaju na težini. Države su spremne voditi trgovačke i novčarske ratove i suprotstaviti se izvanjskoj intervenciji u njihov gospodarski sustav. Politički se vode bave novom konstrukcijom komercijalnih i monetarnih sustava da bi promijenili razdiobu političke i gospodarske moći. U ovome svijetu konflikti imaju tendenciju eskaliranja, njegovi stanovnici misle na Marsa, a ne na Merkura, zaključuje James. Usuprot ovoj tamnoj poruci moguć je još jedan drukčiji scenarij: da se globalizacija probije, ali da pri tom ona bude prigušena, relativizirana i "federalizirana" kulturama i religijama svijeta. To bi bilo onakvo prigušivanje i humaniziranje kakvo je doživio "divlji" tržišni liberalizam kroz socijalnu državu i njezinu politiku reda. Hoće li se ovakav srednji put otvoriti i probiti, dakako, otvoreno je pitanje. Rješenje ovisi o mnogim faktorima koji u ovom trenutku još nisu na vidiku.

DR. BRIGITA TIĆAC, VODITELJ MIKROBIOLOŠKOG ODJELA U ZAVODU ZA JAVNO ZDRAVSTVO

KARIJERA POSVEĆENA LEGIONELLI

Unaprjeđivanjem dijagnostičkih tehnika i pravovremenim izdavanjem nalaza najviše se može koristiti u prevenciji zaraznih bolesti – kaže dr. Tićac, dobitnica godišnje općinske nagrade za 2005. godinu, kojoj pravi izazov predstavlja proučavanje uzročnika legionarske bolesti

Barbara ČALUŠIĆ

Služenje pacijentu i dijagnostici – dr. Brigita Tićac s godišnjom nagradom Općine Kostrena

Dobitnica godišnje nagrade Općine Kostrena za 2005. godinu dr. Brigita Tićac veći je dio svoje znanstvene karijere posvetila istraživanju jedne bakterije - legionelle, bakterije koja uzrokuje, široj javnosti nešto manje poznatu, legionarsku bolest. Prije no što je počela raditi u riječkom Zavodu za javno zdravstvo, gdje trenutačno radi kao voditelj Mikrobiološkog odjela, dr. Brigita Tićac svoju je nastavnu i znanstveno-istraživačku karijeru započela na riječkom Medicinskom fakultetu, na kojem je danas aktivno uključena u sve oblike dodiplomske i poslijediplomske nastave. I njen magistarski rad, kao i doktorska disertacija, bavili su se patogenezom kliničke slike respiratorne infekcije koju uzrokuje već spomenuta legionella.

Nova knjiga dr. Silvine Vranić

“Čakavski ekavski dijalekt: sustavi i podsustavi” naslov je nove knjige doc. dr. Silvine Vranić, profesorice na riječkom Filozofskom fakultetu. Knjiga je plod zajedničke suradnje Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci i Katedre Čakavskoga sabora Kostrena. Nastala je na temelju autoričine doktorske disertacije koja je za potrebe knjige ažurirana i dopunjena, a stručnjaci je ocjenjuju kao vrhunsko dijalektološko djelo.

B. Č.

Kako objašnjava docentica Tićac, riječ je o relativno mladoj bakteriji, kad je u pitanju njeno otkriće, s obzirom na to da je legionella otkrivena sredinom sedamdesetih godina prošlog stoljeća kad je već velika većina bakterija bila odavno poznata. Budući da se sedamdesetih o toj bakteriji praktički još nije ništa znalo, može se smatrati vrlo ranim kad je devedesetih na riječkom Medicinskom fakultetu uspostavljen animalni model na kojem se mogla izučavati patogeneza ove bakterije, a rad na izučavanju manje poznate legionelle za dr. Tićac predstavljao je, kako sama kaže, pravi izazov.

Opasna klimatizacija

– Legionella se u prirodi ne nalazi u količini kod koje bi kod ljudi mogla postati uzročnikom legionarske bolesti. No, njeno nalaženje u vodoopskrbnim uređajima koji su na neki način involvirani i u danas tako raširene aparate za klimatizaciju, može dovesti do pojave da se u takvim sustavima umnoži do razine koja postaje infektivna, a potom se, putem aerosola prenese na čovjeka. Infekcije koje ona uzrokuje dosta su teške, a teško se i liječe, osobito ako infekcija nije otkrivena u samom početku, budući da je legionella otporna na uobičajene antibiotke koje primjenjuju liječnici opće prakse. Zbog toga se u liječenju

ove bolesti najveće nade polažu u samu prevenciju – objašnjava dr. Tićac.

Izučavanje legionelle spada u uže područje djelovanja dr. Tićac – dijagnostiku respiratornih infekcija. Docentica već dugi niz godina na Zavodu za javno zdravstvo vodi laboratorij za dijagnostiku tuberkuloze, serološki laboratorij i laboratorij za dijagnostiku respiratornih infekcija, a tu ju je dovela specijalizacija, s obzirom na to da je izabrala specijalizaciju s područja mikrobiologije i parazitologije.

Logičan profesionalni put

Kako sama kaže, odabirom javnog zdravstva i primarne zdravstvene zaštite, profesionalni put posve je logično vodio u laboratorije Zavoda, a da se ondje posao shvaća vrlo ozbiljno, dovoljno govore njene riječi da je temeljna svrha stručnog rada laboratorija kojima je na čelu što brže dostavljanje potrebnih nalaza svim liječnicima koji koriste njihove usluge.

– Upravo taj dio svog posla najviše volim jer je to ono zašto se čovjek educirao, a to je služenje pacijentu i dijagnostici općenito. Unaprjeđivanjem dijagnostičkih tehnika i pravovremenim izdavanjem nalaza najviše se može koristiti u prevenciji zaraznih bolesti koje još uvijek čine jedan značajni dio bolesti koje se pojavljuju u populaciji – kaže dr. Tićac.

Rodeni i umrli

Pravi je baby boom zavladao Kostrenom posljednjih mjeseci, odnosno 14 je mališana prvi put otvorilo oči u razdoblju od 1. prosinca do 1. ožujka 2006. godine. To su Mia Burić, rođena 5. prosinca, kći Kristine i Matije; Petra Vužar, rođena 9. prosinca, kći Božene i Veska; Andrija Krpan, rođen 10. prosinca, sin Marijane i Mile; Lucija Vranković, rođena 16. prosinca, kći Ivane i Jurice; Nensi Žgur, rođena 2. siječnja, kći Ivane i Danijela; Toma Poklepović, rođen 2. siječnja, sin Helge i Marina; Leonardo Doderović, rođen 4. siječnja, sin Dragane; Luka Mičetić, rođen 9. siječnja, sin Jagode i Denisa; Mihaela Bunjevčević, rođena 21. siječnja, kći Emine i Dalibora; Ana Maria Ivić, rođena 25. siječnja, kći Emine i Darka; Maro Miknić, rođen 2. veljače, sin Marijane

i Sebastijana; Alen Franelić, rođen 11. veljače, sin Tamare i Damijana; Nina Štiglić, rođena 13. veljače, kći Vedrane i Ernesta i Valentin Brajko, rođen 14. veljače, sin Anđe i Marinka.

U istom je razdoblju na kostrenskim grobljima u Svetoj Luciji i Svetoj Barbari sahranjeno 13 pokojnika, svi s prebivalištem u Kostreni. Na groblju Sveta Lucija pokopani su Mile Tićak, Petar Perčin Pero, Neda Šikić, rođ. Sablić, Mate Čabrijan, Marko Kunac, Ivan Koraca, Jure Smokrović, Vlatka Sereni, rođ. Ružić, Katarina Pintarić, rođ. Pintarić, Albina Vrkić, rođ. Klasta, Marica Burazer, rođ. Klačinski i Dragica Bevandić, rođ. Tićak. Na groblju u Svetoj Barbari pokopana je Marija Karina, rođ. Tijan.

POLAZNICI VRTIĆA ZLATNA RIBICA IMAJU SVU POTREBNU ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

STOMATOLOG I PEDIJATAR ČUVAJU DJEČJE ZDRAVLJE

Za stomatološku prevenciju i edukaciju kostrenske djece zadužena je specijalistica dječje stomatologije **mr. Nataša Ivančić Jokić**, a dječje bolesti prati pedijatar **mr. Sanjin Kilvain**. U vrtiću od 2000. godine radi i **Danijela Tibljaš**, viša medicinska sestra

Borka RELJAC

Zahvaljujući Ugovoru o stomatološkoj prevenciji i edukaciji sklopljenim s mr. Natašom Ivančić Jokić, specijalistom dječje stomatologije, kod većine djece Dječjeg vrtića "Zlatna ribica" uočeno je poboljšanje u održavanju oralne higijene i redovno odlaženje stomatologu. Sva djeca, osim onih u jasličkoj skupini, obavezno četkaju zube nakon ručka, a jednom tjedno to rade uz nadzor stomatologa aminfluorid želeom ili elmex pastom. Mr. Ivančić Jokić također educira djecu koristeći razne pomoćne materijale i edukativne filmove, a jednom do dva puta godišnje obavlja stomatološke preglede nakon čega se daje izvješće roditeljima o stanju zuba te upute tko se treba javiti stomatologu. Djeca su ovim programom jako zadovoljna, a pogotovo vole model zubi na kojem im se pokazuje kako ih pravilno četkati.

– Na početku rada u vrtiću nije bilo djece u starijoj grupi s popravljenim zubima, a većina ih nije nikad bila kod stomatologa, dok sad već i trogodišnjaci imaju popravljen zube. Najveći se napredak postigao u tome što se djecu vodi stomatologu čak i kad imaju sve zdrave zube. Preporuka je roditeljima da se jave stomatologu čim djetetu izbiže prvi zub, da otiđu po savjet o pravilnoj prehrani i pravilnom održavanju oralne higijene. Vrlo je važno izbjegavati noćno hranjenje, a ukoliko se to ne može izbjeći, onda bi svaki obrok trebao završiti običnom vodom da se isperu usta. Zube treba početi četkati čim nikne prvi zub, a vrlo je važno da četkica bude prilagođena uzrastu djeteta – objašnjava mr. Ivančić Jokić.

Važnost cijepljenja

– Ulaskom djeteta u jaslice ili vrtić započinje i njegovo intenzivnije druženje s vršnjacima, što povoljno utječe na socijalizaciju, ali vodi i učestalijem poboljavanju djeteta. Određene bolesti kao što su difterija, tetanus, hripavac, dječja paraliza, ospice, rubeola i zaušnjaci, a u posljednje četiri

godine i meningitis prouzročen bakterijom Haemophylus influenzae tip B, zahvaljujući kontinuiranom provođenju programa cijepljenja ne susrećemo u kliničkoj praksi. Kako ove bolesti i dalje ne bismo susretali, potrebno je dijete redovito cijepiti te ne zaboraviti na važnost docjepljivanja Di-Te-Per i Polio vakcinom, s navršenih godinu i pol i tri i pol godine života – navodi pedijatar mr. Sanjin Kilvain, koji u vrtiću jednom mjesečno obilazi svaku grupu djece i prati epidemiološku situaciju te vrši savjetodavni rad i edukaciju odgajatelja vezano uz dječje bolesti.

U vrtiću od 2000. godine radi i Danijela Tibljaš, viša medicinska sestra. Njen rad u vrtiću uključuje brigu o pravilnom rastu i razvoju djece, brigu o pravilnom provođenju prehrane i brigu o provođenju adekvatne higijene. To uključuje svakodnevni obilazak vrtićkih skupina, praćenje čistoće i prozračnosti prostorija, vlažnosti i temperature zraka, dovoljnog razmaka između krevetića kod spavanja, samostalnosti djece pri jelu, pranje ruku prije ručka, rad kuhara i pomoćne kuharice, poštivanje jelovnika, provođenje pravilne dezinfekcije u kuhinji, pravilno korištenje sredstva za čišćenje i sredstva za dezinfekciju. Također se vodi računa o tome kako koja namirnica

prolazi kod djece, pa tako ako većina nije zadovoljna, sa Zavodom za javno zdravstvo, koji inače sastavlja jelovnik, dogovara se o promjeni navedene namirnice. Posebna se briga vodi o alergičnoj djeci, pa se za njih s kuharom dogovara zamjenski obrok. Dva puta godišnje mjeri se visina i težina djeteta.

Individualni karton

– Svako dijete ima svoj individualni zdravstveni karton u koji se upisuje dane bolovanja prema liječničkim ispričnicama te se na taj način prati koliko je poboljšavanje. U slučaju da se dijete razboli, do dolaska roditelja treba ga zbrinuti, ako se ozlijedi, pruži mu se prva pomoć. Ako je u pitanju neka veća rana, odvodi ga se doktoru Kilvainu ili do dječje bolnice na Kantridu. U dogovoru s odgajateljicama provode se zdravstveno-odgojne aktivnosti primjerene dobi djece, a također se radi s roditeljima ako imaju kakva pitanja, pogotovo ako njihova djeca imaju nekih zdravstvenih problema – navodi Tibljaš.

Jedna od takvih zdravstveno-odgojnih aktivnosti bio je projekt Bakterije, koji se provodio u skupini Pužići, gdje se dosta pažnje posvetilo brizi o osobnoj higijeni i zdravlju te uzročnicima bolesti, bakterijama i virusima. Uz svoje odgajateljice Sandru Krstačić, Natašu Đilas Babić i Višnju Zahariju, u sklopu projekta djecu su izvela eksperiment s rukavicom, a sve kako bi uvidjeli da se prljavštinu može i ne mora vidjeti, kao i bakterije. Cijeli dan su na jednoj ruci nosili čistu pamučnu bijelu rukavicu. Radili su sve ono što i svakog dana, igrali se jeli, crtali, ali nisu prali ruke. Na kraju dana vidjelo se da je rukavica prljava i zaključili da ruke uvijek treba redovito prati iako se prljavština i ne vidi golim okom.

Skupina Pužići u posjetu pedijatru mr. Sanjinu Kilvainu

PRIPREMLJENI DOKUMENTI ZA POČETAK SAMOSTALNOG RADA OŠ KOSTRENA

MINISTARSTVO NA POTEZU

Primorsko-goranska županija je, kao osnivač škole, uputila zahtjev na nadležno Ministarstvo znanosti, prosvjete i športa kojim se traži odobrenje za početak obavljanja djelatnosti te se čeka samo njihova reakcija

Borka RELJAC

Područna škola Kostrena nikako da postane samostalna, a priča o njoj postala je jedna od najpoznatijih kostrenskih sapunica. Posljednje što se čeka da školu napokon možemo nazvati osnovnom je odobrenje za početak obavljanja djelatnosti. Naime, Primorsko-goranska županija je, kao osnivač škole, uputila zahtjev na nadležno Ministarstvo znanosti, prosvjete i športa, kojim se traži navedeno odobrenje te se čeka samo njihova reakcija.

U međuvremenu je otvoren žiro račun škole, a vodstvo Osnovne škole Pećine sačinilo je program zbrinjavanja viška radnika na koji je Zavod za zapošljavanje, područna služba Rijeka, dalo očitovanje. Tim je dokumentom predviđeno da će se svim zaposlenicima, koji su do sada obavljali puni ili dio fonda sati u Kostreni, biti ponuđeno zaključivanje novog ugovora o radu, bilo da će puni fond imati u Kostreni ili i dalje u dvije škole. Također, iz državnog se proračuna već doznaju sredstva za rad škole županiji kao njenom osnivaču te je gotovo sve spremno za početak njenog samostalnog rada.

Scenska igra na državnom Lidranu

Učenici kostrenske škole bili su vrlo aktivni u izvanškolskim aktivnostima. Scenska igra pod nazivom "Ja zvonim", djelo polaznika govornog stvaralaštva, osvojila je prva mjesta na gradskom i županijskom Lidranu. Također, igra je izabrana za odlazak na

Kostrenska škola još uvijek nosi prefiks "područna"

državni Lidrano. Djelo je to koje su osmislila sama djeca uz učenje dramskih elemenata u nastavi te pod vodstvom prof. Korine Udine, inače voditeljice ove izvanškolske aktivnosti. Priča govori o životu bebe, od kada se rodi, pa sve do vjenčanja i rođenja novog djeteta. Učenice i učenici koji sudjeluju u "Jazvonim" su Martina Ružić, Elena Miletić, Marta Damjani, Ana Rendić i Belma Hajdarević iz 4.a razreda, Borna Prikaski iz 4.b te Marin i Nina Sušlić i Dora Boljat iz 5.a razreda. Na županijskom Lidranu također je nastupila Iva Rendić (8.a) s monologom "Drvo ima srce" koji je samostalno pripremila i za koji je dobila diplomu stručnog žirija.

Matej Grgić iz 1.a razreda, čija je učiteljica Vlasta Bušljeta, osvojio je nagradu na likovnom natjecanju LIK 2006., održanom u Osnovnoj školi San Nicolo u Rijeci 15. ožujka te njegov rad ide i na državno natjecanje.

Učenici Osnovne škole Pećine i Područne škole Kostrena, njih ukupno 110, sudjelovalo je na Dječjoj karnevalskoj povorci na Korzu 18. veljače kao "Janica bez granica". Njihovi prijatelji iz Ptujja također su bili gosti karnevala, a tjedan dana kasnije pedesetak

učenika naše i pećinske škole sudjelovalo je na Međunarodnoj karnevalskoj povorci u Ptujju.

Medalje maškarama

U sklopu maškara, ekipa kostrenske škole pod nazivom "Kostrena Texas" sudjelovala je na dječjim karnevalskim igrama PRIMA Ciciban 2006. 21. siječnja u Dvorani mladosti. Među šest ekipa naša je osvojila izvrsno drugo mjesto, a medalje su im uručili kraljica Riječkog karnevala Martina Radetić i meštar Toni. Članovi ekipe

bili su učenici 4.b razreda Marin Orozović, Borna Prikaski, Robert Miškić, Anamaria Vrbeta, David Semion-Dabo, Eli Bjelanović i Ante Marinac, a za igre su se pripremali pod vodstvom učiteljice Marije Perčin i profesorice tjelesnog Divne Bjelanović.

U subotu, 25. veljače, u Rijeci je održano osnovnoškolsko gimnastičko natjecanje. Ekipu kostrenske škole činile su Eli Bjelanović (4.b), Dora Boljat (5.a), Antea Medanjć (5.b), Mia Lukaček (6.a) i Patricia Maria Šimić (6.a). Djevojke su se natjecale u vježbama na ručama, kozliču, gredi i parteru. Od navedenih učenica samo se Eli aktivno bavi gimnastikom dok su ostale cure naučile svoje vježbe tijekom trodnevnih treninga pod vodstvom profesorice tjelesnog Divne Bjelanović. Ekipa je osvojila deseto mjesto među 12 ekipa.

Uzratni susret nogometnih ekipa šestih razreda OŠ Pećine-PŠ Kostrena i OŠ Pehlin odigrao se u dvorani na Pehlinu. Susret je završio pobjedom domaćih s rezultatom 7:4. Strijelci za Kostrenu bili su Niko Datković, Vuković, Vranić, Hodža i Udovičić.

Školski susreti 28. travnja

Školski susreti "Igram i prijateljstvom u budućnost" i ove će se godine održati na igralištu NK Pomorac, a okupit će natjecatelje iz deset škola Rijeke i riječkog prstena. Susreti su se inače održavali povodom Dana planeta Zemlje, no kako je ove godine taj dan subota, ujedno i posljednji dan školskih praznika, njihovo održavanje odgođeno je za 28. travnja i to od 15 do 19 sati. Svaka ekipa brojat će 15 igrača, a pratit će ih dva voditelja i skupina navijača. Ovo su treći ovakvi susreti, orijentirani na podizanje ekološke svijesti mladih, njegovanje prijateljstva i bolju suradnju među osnovnim školama.

B. R.

Proljeće u Kostreni

Proljeće u Kostreni manifestacija je za djecu i sve one koji se tako osjećaju, a ovo je treća godina da se Proljeće održava u Narodnoj čitaonici u Kostreni sv. Lucije na radost naših najmlađih mještana. Program obuhvaća četiri dječje kazališne predstave iz Zagreba te nastup učenika Osnovne škole Pećine i Područne škole Kostrena koji će manifestaciju zatvoriti. Sva događanja odvijaju se srijedom i subotom, a započinju u 18.30 sati. Ulaz se naplaćuje za sve po cijeni od 10 kuna, osim za završnu školsku priredbu, kada će ulaz biti besplatan.

- 29. ožujka *Pale sam na svijetu, Mala scena, Zagreb*
- 1. travnja *Mačak u čizmama, Lutkarska scena "Ivana Brlić Mažuranić", Zagreb*
- 5. travnja *Antuntun, Mala scena, Zagreb*
- 8. travnja *Mali princ, Kazalište "Merlin", Zagreb*
- 12. travnja *Proljeće u školi, zatvaranje manifestacije, učenici Osnovne škole Pećine i Područne škole Kostrena*

Organizatori Proljeća u Kostreni zahvaljuju se svojim donatorima: Radnik d.d. Križevci, MIT Milina d.o.o. Kostrena, Obrt za ugostiteljstvo i prijevoz „Anić“ Kostrena, Zidar d.o.o. Rijeka, HEP d.d. TE Rijeka – pogon Urinj, Papić biro d.o.o. Kostrena.

B. R.

KOSTRENA OD LANJSKE JESENI SLUŽBENO IMA SVOG KONTAKT-POLICAJCA

DANIJEL DIKADŽIĆ-KLOPKA NA USLUZI KOSTRENJANA

Mještani Kostrene koji imaju neki problem, a ne mogu zateći policajca na terenu, mogu se javiti na broj telefona 439-639 Treće policijske postaje i tako stupiti u kontakt s policajcem koji brine o njihovoj sigurnosti

Barbara ČALUŠIĆ

Danijel Dikadžić-Klopka jedan je od 13 policajaca, koliko ih je u sklopu projekta "Policajac u zajednici" predviđeno za područje Treće policijske postaje Rijeka, a od 1. studenoga završetkom obuke i službeno je stupio na svoju dužnost kontakt policajca koji patrolira na području Kostrene. Slučajno, ovaj je policajac prema rasporedu smjene i prije često patrolirao Kostrenom pa je tako na neki način Klopka Kostrenjanima već ranije postao poznato lice i prije zaživljanja samog projekta "Policajac u zajednici". Kako kaže Ines Vukušić, ko-ordinatorica kontakt policajaca na području Treće policijske postaje, bit ovih policajaca je da uvijek budu uvijek dostupni građanima te na taj način izgrade povjerenje i partnerski odnos građana i policajca. Prema njenim riječima, osnovna zadaća kontakt policajaca je uočavanje postojećih problema i prevencija novih, a

Policajac u Kostreni – Danijel Dikadžić-Klopka
budući da je tek stupio na ovu zahtjevnju dužnost, kostrenski kontakt-policajac

zasad tek uočava potencijalne probleme na području Kostrene, postajući na taj način bitna spona između Treće policijske postaje i kostrenskih upravnih službi.

Samo područje na kojem patrolira policajac mijenja se s kretanjem ljudi pa kako je ljeti najviše posla za kontakt policajca u Kostreni bilo upravo na području kupališta i obalnog puta, tako se sada zona patroliranja kostrenskog kontakt-policajca Danijela Dikadžića-Klopke premjestila na područje oko škole i vrtića, ali i svih mjesta u Kostreni koja su poprište nekih javnih okupljanja.

S obzirom na to da njegova smjena nije fiksna, već se prilagođava potrebama na terenu, svi mještani Kostrene koji imaju neki problem, a ne mogu zateći policajca na terenu, mogu se javiti na broj telefona 439-639 Treće policijske postaje i tako stupiti u kontakt s policajcem koji brine o njihovoj sigurnosti.

Donesena nova Odluka o socijalnoj skrbi

Krajem prošle godine, točnije 15. prosinca, Općinsko vijeće Općine Kostrena usvojilo je Odluku o socijalnoj skrbi koja je stupila na snagu 1. siječnja 2006. godine. Nova je Odluka bila neophodna zbog velikog broja izmjena i dopuna postojeće Odluke iz 1998. godine te ih je sve trebalo objediniti. Znatnijih promjena nije bilo, ali ipak treba obratiti pažnju na neke novine. Cenzusi primanja su povećani, pa je sada za samca gornja granica primanja 1.800 kuna, za dvočlanu obitelj 2.600 kuna, za tročlanu 3.300 kuna, za četveročlanu obitelj 4.300 kuna, a cenzus se za svakog sljedećeg člana obitelji povećava za 500 kuna. Općina Kostrena ovime je i nadalje ostala među općinama i gradovima Primorsko-goranske županije s najvišim cenzusima za socijalno ugrožene obitelji. Također se povećao

iznos subvencioniranja najamnine odnosno podstanarine, pa je umjesto dosadašnjih maksimalnih 300 kuna mjesečno, sada najam subvencioniran s maksimalno 500 kuna.

Uvedena je nova kategorija korisnika, odnosno pojam samohranog roditelja koji ovom Odlukom ostvaruje prava kao i obitelj s troje i više djece, a to su sufinanciranje 50 posto troškova boravka djeteta u dječjem vrtiću, sufinanciranje 50 posto cijene produženog boravka, 50 posto učeničke marendte te subvencija javnog prijevoza za dijete.

Cenzusi primanja

samac.....	1.800 kuna
dvočlana obitelj.....	2.600 kuna
tročlana obitelj.....	3.300 kuna
četveročlana obitelj.....	4.300 kuna
svaki sljedeći član obitelji.....	500 kuna više

U praksi će se nastojati staviti naglasak na stvarnu imovinsko-materijalnu situaciju tražitelja pomoći, i to putem članova Socijalnog vijeća koji će vršiti nadzor korisnika. Uvedena je i mogućnost uskraćivanja socijalne pomoći i to u slučaju kada radno sposobna osoba neosnovano odbije, po saznanju Općine, bilo stalni, privremeni ili sezonski posao, ili jednostavno raskine već postojeći radni odnos.

Odluka i nadalje predviđa sve dosadašnje pomoći kao što su pokrivanje troškova režija, odnosno struje, vode i čistoće, dobivanje bonova za hranu i jednokratne pomoći, sufinanciranje prijevoza, troškova boravka u vrtiću, učeničke marendte te produženog boravka u školi. Trenutno u Općini Kostreni ima oko 150 obitelji koje su korisnici socijalne pomoći.

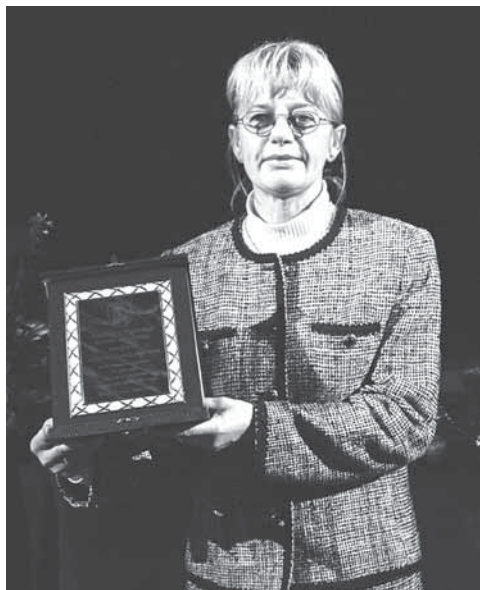
B. R.

LIKOVNA UDRUGA "VELI PINEL" DOBITNIK JE GODIŠNJE OPĆINSKE NAGRADE

DESETLJEĆE "VELOG PINELA"

Svi mještani Kostrene uglavnom nam daju pozitivne kritike, a oni su nam najbolje mjerilo jer poznaju svaki kutak Kostrene koju mi oslikavamo i koja je najčešći motiv na našim platnima, riječi su predsjednice "Velog pinela" Ankice Bijelić

Borka RELJAC

Nagrada nas raduje i veliki je motiv za daljnji rad – Ankica Bijelić

Ove godine obilježava se deset godina aktivnog rada Likovne udruge "Veli pinel" u Kostreni, koja djeluje u ateljeu u staroj školi u Sv. Barbari. Od prvoga dana pinelaši broje 20 članova, a taj broj su uspjeli zadržati do danas. Najnovija im članica ima osamdeset godina i vrlo dobre likovne radove, a oni najmlađi dolaze iz osnovne škole. Nalaze se dva puta tjedno, ponedjeljkom i četvrtkom od 18.30 do 21.30.

Nove članove rado primaju, a jedini uvjet je plaćanje članarine od 60 kuna mjesečno. Kao novi član, u "Pinelu" ćete dobiti platno i sve ono što vam treba za rad u ateljeu. Udruga sav materijal financira iz sredstava koja su za nju predviđena u proračunu Općine Kostrena. Do prije nekog vremena radili su pod vodstvom profesora Josipa Jože Deranje, no žalost bolest ga je spriječila da s njima proslavi ovu godišnjicu. Adekvatnu zamjenu našli su u kostrenskom slikaru Ivanu Penzešu Nadalovu, koji im je i inače puno puta pomagao i pratio njihov rad.

Teslina kolonija

– Svoj program usklađujemo s kalendarom događanja kroz godinu, što znači da sudjelujemo na svim kolonijama u Rijeci, Istri i Gorskom kotaru, konkretno u Krasici kod Grožnjana, u Grožnjanu, Vodnjanu, Novigradu, Lovranu, Medveji, Opatiji, Voloskom, Crikvenici, Selcu, odlazimo i prema Velebitu, u Senj, Krasno, Otočac, Gospić, prisutni smo i u Novskoj, Krapju i Daruvaru, a imamo dogovorenu i jednu

koloniju u svibnju u čast našeg izumitelja Nikole Tesle u Smiljanu. Ova godina je i inače posvećena njemu, pa ćemo njegov kraj pokušati zadržati na našim platnima i na taj način dati svoj doprinos tome. Osim kolonija na kojima sudjelujemo sa svojim radovima ili ex tempore, što znači da radimo na licu mjesta, također izlažemo svoje radove, najčešće putem skupnih, ali i samostalnih izložbi – navodi Ankica Bijelić, predsjednica Likovne udruge "Veli pinel".

Pinelaši su suorganizatori Umjetničke kolonije Žurkovo koja okuplja oko 150 sudionika, što djece, što odraslih. Ove godine održat će se treća takva kolonija, no prethodit će joj jedna klasična likovna kolonija s profesionalcima koju ove godine planiraju organizirati na Trgu sv. Barbare u svibnju i to u suradnji s Bratovštinom sv. Nikole.

"Pinelaši" humanitarci

Prošle je godine "Veli pinel" dobio godišnju nagradu Općine Kostrena za doprinos u likovnoj kulturi i promicanju Kostrene putem svojeg rada.

– Zahvaljujemo svim članovima Vijeća Općine Kostrena i svima koji su pridonijeli da dobijemo tu nagradu na tome što prate naš rad. To nas raduje i veliki je motiv za daljnji rad, ali ujedno je na nama još veća odgovornost i obaveza da to potvrdimo jer teže je održati ili zadržati rezultat nego doći do njega. Puno zahvaljujemo načelniku Miroslavu Uljanu jer nas uvijek spominje i hvali te članicama Poglavarstva koje prate kulturu, unatrag dvije godine to je bila Vesna Valenčić, a sada smo suradnju nastavili s Ankicom Lörinc. Također, svi mještani Kostrene nam uglavnom daju

pozitivne kritike, a oni su nam najbolje mjerilo jer poznaju svaki kutak Kostrene koju mi oslikavamo i koja je najčešći motiv na našim platnima – riječi su Ankice Bijelić.

U ovoj godini "Pinel" je odradio već tri skupne izložbe: u Rafineriji nafte Rijeka uoči Valentinova, u Mjesnom odboru Drenova povodom Međunarodnog dana žena te u Narodnoj čitaonici na Trsatu krajem ožujka. Paralelno su održane i dvije samostalne izložbe, prof. Ante Jonjića i Željka Delača, a Ankica Bijelić intenzivno radi na tome da i ona postavi prvu samostalnu izložbu sa svojom poznatom temom riba ili podmorja. Članove ove udruge može se naći na svim eko akcijama i manifestacijama koje se događaju na području Općine, a uvijek se rado odazovu pozivu drugih udruuga te su s nekima vrlo dobri prijatelji. Važno je istaknuti da se "Veli pinel" odaziva raznim humanitarnim akcijama, kao što su one udruuga "Srce" i "Homer" iz Rijeke, gdje članovi sa svojim radovima pomažu aukcije slika

KD KOSTRENA d.o.o.
Glavani 82 d
51221 Kostrena

KD KOSTRENA d.o.o., komunalno društvo koje upravlja parkirališnim površinama na području Općine Kostrena raspisuje

NATJEČAJ
 za prijam na radno mjesto

KONTROLOR NA PARKIRALIŠNIM POVRŠINAMA
 na određeno puno radno vrijeme
 od 01. lipnja 2006. godine do 15. rujna 2006. godine

Uvjeti:

- min. SSS
- posjedovanje osobnog prijevoznog sredstva (moped ili automobil)
- radno iskustvo na istim ili sličnim poslovima je prednost

Rok za podnošenje prijave je 15 dana od dana objave natječaja, a prijave sa potrebno dokumentacijom dostavljaju se na adresu KD KOSTRENA d.o.o., GLAVANI 82 D, KOSTRENA.

Uz prijavu kandidati su dužni priložiti:

- životopis
- preslika osobne iskaznice

Kandidati koji budu izabrani u užu izbor biti će pozvani na usmeni razgovor.

MOJE NAJBOLJE...

Borka RELJAC

Dok ne zasnuješ svoju obitelj i ne cijeniš baš toliko te krvne veze o kojima starci non-stop pričaju. Primjerice, zašto tati toliko smeta ako ručam negdje drugdje bez da to javim njemu? Ili, zašto se nona toliko duri ako je ne nazovem mjesec dana? Do kada mama misli ne pričati sa mnom samo zbog toga što sam je, eto, zaboravila nazvati na njen rođendan?! Ploča se sasvim promijeni kad se stavi ABS na prst, kako to neki stručno nazivaju vjenčani prsten.

Kad sam se rodila imala sam SEDAM nona! Bile su to, s tatine strane, prapranona Amalija, koja je umrla kad sam imala 7 mjeseci, ali ipak me dočekala, pranona Irene, od tatinog tate mama, zatim Vilma, od tatine mame mama i nona Elide, tatina mama. S mamine strane, tu su bile pranona Roža, od dide mama i pranona Ivka od none Josipe mama i, naravno, nona Josipa. Nonića nije bilo u izobilju (ženska nam je strana obitelji uvijek bila brojnija), pa su svoje mjesto pod suncem pod kojim sam se i ja rodila našli pranonić Ivan, Vilmin suprug, dida Tonči, životni suputnik none Josipe te nono Veljko, tatin tata. Nonića, nažalost, više nema oko mene, ali zato su tu moje dvije najbolje, nezamjenjive superbake, svaka legenda na svoj način, odnosno nona Josipa i Elide. Pa krenimo redom

Prve nikad nema doma. Ponedjeljkom i četvrtkom ide na gimnastiku, utorkom je hazarderka i odlazi na tombolu ili kartanje s kolegicama, vikendom na kakav izlet, petkom u Opatiju u posjet bratićima, a srijedom ni ja ne znam gdje. I što je najbolje, sav svoj raspored pamti bez ikakvog rokovnika. Ja pišem raspored aktivnosti i kod takve banalne stvari kao što je obuvanje cipela. Očigledno memoriju nisam naslijedila od nje! Nona Pipa, kako je zove moja najmlađa nećakinja, neprestano nešto broji:

Svjetski putnik

– Čera san storila 140 njoki, 30 san dala tvojimi, 20 je za mene, a ostalo tebe i Robiju. (Primijetite, molim vas, koliko je tko dobio pa recite da moja nona nije najbolja nona na svijetu!)

– Danas sam storila 1.270 koraki dok san čekala autobus. (Autotrolej bi mogao i pojačati malo tu liniju za Kostrenu.)

– Ovo san leto plivala 56 put do Male Krušice i nazad i još 10 put pa će bit više nego lane. (Dva-tri mjeseca provodi na

Šolti i crnija je nego svi oni ribari tamo, a prepliva više nego bratić Edo na svom treningu plivanja.)

Nona Josipa je svjetski putnik, proputovala je cijelu Europu, a još uvijek zna reći par riječi na grčkom. Točno se sjeća kako doći do Zimskog dvorca i koliko je hladno bilo u Njemačkoj. Čuva sve slike i prava je riznica sjećanja. Pričala bi ona svakakve priče, kad bismo mi mlađi imali malo više vremena slušati je. A trebali bismo ga naći.

Nona Elide je jedna potpuno druga priča. Odgojila je i podigla mog tatu u vrijeme kad su samohrane majke bile rijetkost. A svi koji znaju mog tatu, znaju da je napravila jedan nevjerovatan posao. Kad njega svi hvale, ni ona ne može biti daleko. Da je rođena malo kasnije, vjerojatno bi danas vodila glavnu riječ u medijima, a Latin, Merlić, Stanković i društvo gledali bi joj u leđa. Prije nekoliko dana bili smo joj u posjetu za rođendan i prva stvar koju je pitala tatu bila je:

– Što ti je frizer umrl?!? – uvijek spremna na rafalnu paljbu, to je moja nona.

Raspored sapunica

Prati sve sapunice, od onih na HTV-u, RTL-u, pa sve do onih na talijanskim programima. Zna njihov raspored u sekundu i nikako je se ne smije zvati u vrijeme njihovog prikazivanja. Zna radnju svake, iako ih prati desetak, pa je očigledno da nisam naslijedila niti njenu memoriju. Vozi fiću oldtimera, ali ne baš toliko često, više voli marširati okolo, pa je tako za nju relacija Krnjevo – glavna riječka placa jedan manji, sasvim lagani trening. Kod nje sam spavala kad sam još u srednjoj školi odlazila u Palach i vječito je komentirala moje modne ispade. Kuhala mi je riži na mlijeku svaki tjedan, a njezine su kremšnite poznate nadaleko. Šteta što ih radi samo na svoj

rođendan. Elide, mi bi ih jeli i češće!

None su svuda iste, uvijek vam ispunjavaju svakakve želje, sve bi napravile za vas, vole vas više od svega. A svaka je i posebna na svoj način, jedna je putnik, druga je sanjar, ima ih čangrizavih, bolesnih, zaboravljivih, onih koje vječito kritiziraju, politički osviještenih, socijalno angažiranih, sportašica, kuharica, kartašica. Ali kakve god bile, koliko god posla imale, s koliko se god tegoba borile, uvijek su sretno kad nas vide, kad nas čuju i uvijek, baš uvijek u svom srcu imaju jedan poseban kutak koji je rezerviran samo za nas, njihove unuke. Onda se hvale s nama, pokazuju slike okolo, pričaju što smo u zadnje vrijeme postigli, opet žive svoj život kroz nas. Živimo s njima u jednoj simbiozi, jer što bi mi bez njih? Tko bi nam radio njoke, kremšnite, štrudele, podsjećao nas na važnije datume, igrao se s nama dok smo mali, recitirao nam pjesmice, pekao palačinke, vodio u šetnje, pričao priče, čekao satima dok bi se mi “još samo malo” ljuljali? Jednostavno – none su nezamjenjive!

Titov trg 6/1 (Školjić, preko puta Konta)
Tel.: 051/375-005,327-508

**Najuspješnija autoškola u
osposobljavanju kandidata za vozače
A₁, A, B, M (moped)**

- klimatizirana učionica
- suvremena nastava
- nova klimatizirana vozila
- najpovoljniji uvjeti plaćanja

**Za sve informacije nazovite
051/375-005 ili dođite osobno**

GIJENIMO VAŠE POVJERENJE!!!

PHILLIP KLEVA, KOSTRENJAN KOJI JE U S DVADESET GODINA OSTVARIO SNOVE

OD MIK-a DO ZVIJEZDA

Ljudi kažu da sam talentiran za sve što sam do sada radio – govori Phillip, koji se bavio pjevanjem, manekenstvom, osvojio je titulu Mistera Hrvatske i svijeta, a trenutno je više nego zadovoljan svojim angažmanom u sapunici “Zabranjena ljubav”

Borka RELJAC

Od sapunica se može jako lijepo živjeti – Phillip Kleva

Počeo je s pjevanjem, nastavio s manekenstvom, a sada je glumac i svugdje ostvaruje izniman uspjeh. S 12 godina dao je svoj prvi intervju za Našu Kostrenu povodom uspjeha na Melodijama Istre i Kvarnera za djecu. Prvi njegovi koraci u manekenske vode dogodili su se otprilike u isto vrijeme kada i nastup na MIK-u, a istina je da se na svojoj prvoj reviji malo prestrašio te odustao od svjetla pozornice na neko vrijeme. Tijekom svog školovanja u Americi ponovo se zaputio trnovitim putem manekenstva, a vrativši se u domovinu, osvojio je laskavu titulu Mistera Hrvatske nakon koje je sve krenulo prema zvijezdama. Riječ je o Phillipu Klevi, kostrenskom dečku koji se već u svojoj dvadesetoj godini života može pohvaliti blistavom karijerom o kojoj većina može samo sanjati.

- Sve su to moje faze u životu. Ljudi kažu da sam talentiran za sve što sam do sada radio, a to se vidi i po tijeku moje karijere. Što se tiče pjevanja, tu je nagrada na MIK-u, osvojeno državno prvenstvo u Americi u solo pjevanju, a dobio sam i nekoliko poziva Andreja Baše da pjevam na MIK-u. Ali, teško je sve stići, sport, pjevanje, fakultet, manekenstvo, gluma, sve je to zajedno malo previše. Sada imam ponude za voditeljski posao na dvije naše televizije, odnosno u pregovorima sam s HRT-om i RTL-om, pa ćemo vidjeti što će biti od toga. Ponovo idem u Dominikansku

Republiku, Portoriko i Venezuelu, kao Mister svijeta gdje imam obavezu biti član žirija, a imam i pozive za New York gdje bih nastavio raditi kao maneken i glumac. No, ništa još ne znam, vidjet ću gdje su mi bolji uvjeti i po tome odlučiti. Posao je posao i tu nema osjećaja, nema prijatelja jer bi te zgazili. Gdje dobijem bolju ponudu i gdje se budem bolje osjećao, tamo ću imati sljedeći angažman. Sada sam već došao do te razine da mogu birati poslove, ne moram više raditi sve, ali trebalo je raditi da se dođe do ovoga. Lako je zabljesnuti, ali treba se i održati, a smatram se jakom osobom i mislim da ću nastaviti i dalje u karijeri – objašnjava Phillip Kleva.

Gluma na prvome mjestu

Na prvo mjesto Phillip će svrstati glumu, a više je nego zadovoljan svojim angažmanom u sapunici “Zabranjena ljubav” na RTL televiziji. Gledatelji i ljudi iz struke ga hvale, a ne može se požaliti ni na financije jer, kako sam kaže, “sapunice odskaku od prosjeka i od njih se može jako lijepo živjeti”.

- Snimanja su svaki ili svaki drugi dan. Nekad se zna dogoditi da snimamo 12 scena u danu, što zna biti dosta naporno. Imamo snimanja na lokacijama koja se održavaju dva tjedna ranije nego ona u studiju. Na setu bude do 15 ljudi, od čega 5-6 kamermana, tonac, osoba zadužena za magnetoskop, za svjetlo, osoba za mikrofone, producent, režiseri, asistenti. Glumaca je najmanje i bitno je koncentrirati se uz te ljude oko tebe i odraditi scenu kako treba. Ne smatram se profesionalcem, ali smatram da dobro obavljam svoj posao, totalno zaboravim na tih 15 osoba okolo i dam se maksimalno u ulogu. Također, sve ovisi i o redatelju koji te uputi što i kako treba napraviti.

Tekst uloge Phillip dobije dosta vremena unaprijed. Uvijek dobije tekst cijele epizode, tako da može pratiti sve likove i radnju.

- Tekst se uči napamet i mora ga se jako dobro znati da se može dobro glumiti. Sve se snima i do dva i pol mjeseca

unaprijed, ali ne smijem otkriti što će se dogoditi. Primjerice, snimali smo Božić u desetom mjesecu, a karneval mjesec i pol prije njegovog održavanja.

Na snimanju Phillip nije imao tremu jer je, kako kaže, i prije imao iskustva s kamerama.

- Barbara Vicković, naša poznata glumica, je casting menadžer i uči nas tekstove. S njom vježbamo prije snimanja i njen savjet koji mi je najviše pomogao je da je nabolje biti opušten i biti ono što jesi, kao da i ne glumiš. Inače, ekipa na snimanju je fantastična. Svi su jako dobri, od pisaca, kamermana, producenata, režisera, šminkera, garderobijera, svi su profesionalni. Imamo svoje vozače, svi nas maze i paze, osjećao se kao da si stvarno zvijezda.

Između Kostrene i Zagreba

Osvajanjem titule Mistera svijeta mladi Kostrenjan doživio je predivno iskustvo, već i samim sudjelovanjem na natjecanju. Govori o Dominikanskoj Republici kao prekrasnoj zemlji, pravom raj na zemlji, a stekao je i nove prijatelje.

- Najviše me iznenadilo što su ljudi spontani, prijateljskog ponašanja. Sudjelovalo je 50 finalista iz cijelog svijeta i ni u jednom trenutku nisam osjetio ljubomoru ili zavist kao što je slučaj na našim izborima, pogotovo kod djevojaka. To je takav mentalitet ljudi i tu se vidi koliko su drugdje ljudi različiti od nas. Bila je jako velika konkurencija, nisam mislio da imam šanse, ali eto. Dobio sam i novčanu nagradu, auto od Auto kuće Cerini te mnogo lijepih darova.

Phillip Kostrenu doživljava kao svoje mjesto, tu je rođen i odgojen, ali posao ga je odveo u Zagreb, što doživljava kao neminovnost.

- U Kostrenu ću se uvijek vraćati jer je obožavam, ali ona je malo mjesto i tu ne mogu uspjeti u karijeri, kao ni u Rijeci. Zagreb je jedini grad u Hrvatskoj gdje mogu raditi, ali svaki sam vikend ovdje. Ne mogu bez Kostrene, pogotovo kad sam u Zagrebu i imam mogućnost prošetati uz more za samo nešto više od sat vremena puta.

MARICA NJEGOVAN, KOORDINATORICA PODRUŽNICE SPH JADROLINIJA I
PREDSJEDNICA ŽENSKJE SEKCIJE SPH

ŽENA OD MORA

Zaplovila sam na Jadroliniji, i zato ju toliko branim, prije 30 godina kao kadet, pa onda kao časnica palube. Iskrcala sam se zbog udaje i rođenja moje kćeri. Godine 1982. sam prešla raditi na kopno. Cijelo vrijeme sam se borila za pravdu pomoraca, tako sve do danas, a od 1992. profesionalno radim kao Povjerenica podružnice Jadrolinija Sindikata pomoraca Hrvatske

Zlatan MARUNIĆ

Plovila sam na Jadroliniji i zato ju toliko branim – Marica Njegovan

Ja obožavam našu obalu, još kao mala sam s roditeljima putovala svako ljeto baki u Boku kotorsku, dok nije uspostavljena autobusna linija Rijeka – Kotor, putovalo se brodom. Tada se putovalo s m/b Partizankom i m/b Jugoslavijom. Mama je govorila budite mirni sad ćemo na “boke false”. Dok nisam, kao kadet, zaplovila na Liburniji nisam točno znala što to znači, a to je ulaz u Koločepski kanal. Kad tamo more zakuha nije baš “cool”.

Borac za pravdu pomoraca

Dakle, završila sam 1976. Pomorsku školu u Bakru u koju sam se zaljubila jednog kišnog proljeća kad smo kao osmaši obilazili poduzeća, pa smo se tako vraćali iz Kraljevice gdje je bilo porinuće jednog broda. Kad sam to predložila, mama je bila oduševljena da neću ići na zanat, a otac je šutio. Tek kad sam završila školu i rekla da idem navigat bio je u šoku da će izgubiti mezimicu. Zaplovila sam na Jadroliniji, i zato je toliko branim, prije 30 godina kao kadet,

pa onda kao časnica palube. Liburnija, Ilirija, Partizanka i Slavija, a onda iskrcaj zbog udaje i rođenja moje kćeri. Godine 1982. sam prešla raditi na kopno, najprije u reviziji putnih karata, pa na lučkim naknadama. Cijelo vrijeme sam se bunila i borila za pravdu pomoraca, tako sve do danas, a od 1992. profesionalno radim kao Povjerenica podružnice Jadrolinija Sindikata pomoraca Hrvatske.

Opet kažem, naša obala je prekrasna, ne znaš je li ljepša noću kad se plavi od lanterne do lanterne ili danju kad ustanoviš koliko blizu prolaziš od koje punte i na kojoj dubini.

Otac mi je bio pomorac, muž mi je pomorac i braća su mi pomorci. Mlađi brat mi je poginuo u prometnoj nesreći 1989. godine. Svi smo mi išli u Bakar u školu pa su išla i moja djeca, iako ne da zaplove.

Najviše volim kad mogu s mužem napraviti koje putovanje. Onda ne proživljam stresove pomoraca i težinu njihovog rada kao oni, jer nisam član posade, ali sam sudionik tog njihovog teškog i odgovornog posla.

Kostrena je spoj dvije ljubavi

Kao djevojka živjela sam na Vežici. Tada su bili rijetki koji su imali auto pa smo se svi vozili busom u Bakar. Znam svaku skalu, od 401, od Vežice do Martinšćice, a sad su ih srušili. Kostrena je spoj dvije ljubavi, mjesto koje mi se uvijek sviđalo, a na sreću moj muž je tu imao zemlju od starine, pa smo se tu i skrasili. Teško da ću negdje otići iz Kostrene jer su mi na groblju otac i brat, tako da sam svim lancima vezana. A Kostrenjani su dobri susedi, ovako kako je mene prigrllila moja suseda teta Ivanka Perović, to se rijetko gdje može naći. Nikad mi nije dosadno s njom, bez obzira na njene godine. Satima znamo pričati i kako se nekad “živelo, delalo i na tanci hodilo i bil ti je dosti jedan berhan i bela košulja

da budeš sričan”.

Jadrolinija i Kostrena su također oduvijek povezane. Istina da je više kapitani i makiništi navigalo na Jugoliniji, ali i na Jadroliniji su navigali Ante Vukoša, strog, ali pravedan zapovjednik koji mi je omogućio da zaplovim kao III. ofical jer mu nije smetalo što sam žena. Tiho Perović, također zapovjednik, Andrija Tonković, koji je kasnije bio inspektor i tako redom. Danas sve više pomoraca iz Kostrene naviga na Jadroliniji, ali na svim radnim mjestima na brodu, od kormilara, kuhara, konobara...

Nedovoljna angažiranost pomoraca

Čudi me da u Kostreni postoji samo Udruga kapetana. Mislim da bi se puno više moglo napraviti na zaštiti pomorskih zvanja kad bi postojala jedna šira udruga jer, neka mi kapitani oprostite, oni su naučili rukovoditi, a ne delat, za to im trebaju oficali i mornari.

Nedovoljnu angažiranost pomoraca najbolje vidim kod organiziranja obilježavanja Dana pomoraca. Već nekoliko godina aktivnije sudjelujem u organiziranju obilježavanja Dana pomorca – Blagdana sv. Nikole, zaštitnika pomoraca, ribara, putnika i djece. Željela bih kad bi se puno više ljudi ovog kraja uključilo u to. Naime, često se dogodi da u konvoju bude više brodova nego hodočasnika koji već, ove će godine biti 8. puta, hodočaste najstarijem svetištu sv. Nikole na Jadrano u Kraljevicu. Malo je onih koji tako mogu osjetiti kako nas široke ruke dočekaju građani Kraljevice.

Nažalost, sve manje je onih koji nam mašu s ponešte u Bakarcu i Bakru, koje sirenama pozdravljaju brodovi iz konvoja, jer je više onih koji ne štiju tu tradiciju. Ali smatram da treba pomoći svima koji žele održati tu tradiciju, pa tako i fra Stanku Dodigu u njegovom

Kao sindikalistica, Marica Njegovan zastupa stav da Jadroliniju i svako radno mjesto u njoj treba braniti

nastojanju da nas u hodočašću i u procesiji uoči 6. prosinca bude još više. Koliko nas god ušlo u Kapucinsku crkvu, ona se neće srušiti, nego će oriti veselom pjesmom u slavu zaštitniku svih pomoraca svijeta. U obilježavanju tog dana spuštaju se vijenci u more, a ja se već godinama ljutim, ali zato i kopam po knjigama povijesti i tražim tko su ti pomorci i brodovi koji su potopljeni. Ljuti me što se, zato što se brod zvao m/b Srbin, ne spominje da je na tom brodu kod Glavotoka poginula kompletna devetnaestočlana posada sa zapovjednikom Gligom Setenčićem i četiri putnika, ili da je u Bakru, također naletjevši na minu, poginula većina posade i putnika broda m/b Ljubljana, sa zapovjednikom Ljubom Doričićem. Tko od mladih zna koliko je naših sumješšana bilo na Petru Zoraniću ili gdje leži brod Igrane i koliko je Kostrenjana bilo na njemu. Žao mi je što se politika u sve petlja.

Nitko neće u mornare

Bilo bi lijepo, kad su već Lošinjani obnovili rivu Lošinjskih kapetana, da uz nju vežu m/t Marinu i naprave muzej.

On i Jadrolinijin trajekt Ero dva su najstarija trajekta na Jadranu koji još uz to plove. Ja bih osobno voljela kad bi se od propadanja sačuvalo brod Perast koji je nekad održavao brzu prugu od Sušaka do Kotora, a u Domovinskom ratu su na njemu poginula tri pomorca, Sršen, Matić i Nodilo. Žao mi je da se između turista i broda Uragan, koji je obnovljen i kao simbol p o m o r s t v a nalazi se na riječkoj rivi, poprijehla žica i da turisti nemaju gdje pročitati o njegovoj

povijesti i po čemu je on poseban.

Bila sam kod muža na brodu prije četiri godine u srpnju mjesecu u Teragoni. Oni

tada prinose darove moru. To je posebna fešta, grad odiše simbolima mora, ali ne samo tada. Od lučkog skladišta je napravljen muzej, a ispred se nalazi više brodica poput našeg Uragana. I oni su kao mi postavili uz rub ceste, da pješaci imaju kuda prolaziti, stupiće, ali ne silna "železa" kao mi u Rijeci, nego u obliku bitve. To bi se to moglo napraviti umjesto onih balota cementa na gatu Karoline. U dječjem parku se djeca penju po jedrenjaku koji je ukopan u pijesku kao u Crikvenici. Znači, može se, samo treba mašte.

Upozoravajući na raspadanje Jadrolinije, a podsjećajući na propast Jugolinije, odnosno Croatia Linea, šalje se negativna vizija o pomorstvu, pa ne čudi da neće nitko u mornare. Mladim pomorcima nudimo plaću od 200 do 500 dolara, tako da kad završe kadeturu nemaju niti za platiti poručnički. Dio odgovornosti je i na nama. Trgnimo se. Sjetimo se konvoja protiv doka 11 u Žurkovu, bila sam oduševljena i to je dokaz da zajedno možemo više.

A ako sam ja samo jedna kap u tom slapu, bit će mi drago, a počašćena sam da ću se naći na stranicama Naše Kostrene od koje imam sve brojeve, uz bok Toša Medanića, Jakova Marunića i Stane Tijana, do mladih Ivice Pavešića i mnogih drugih i premda nisam rodnom Kostrenka, tu sam više od 20 godina i tu ću umrijeti.

Jadroliniju treba braniti

Ludost je uništiti Jadroliniju nakon svih ulaganja da se nabave adekvatni polovni i grade novi brodovi u domaćim brodogradilištima, čime se zapošljavaju naši ljudi i ukrcavaju naši pomorci te dok cijeli sustav funkcionira na zadovoljstvo otočana i turista. Sigurno je da će privatni brodar razmišljati o isplativosti, pa će tako tražiti jeftinu posadu, ne mareći za naše pomorce i brodove, odvoziti brodove u remont u jeftinija brodogradilišta, u Bijelu u Crnoj Gori, jer to već imamo u praksi, a uništenje našeg brodarara je već viđeno na primjeru Croatia Linea.

Radnici Jadrolinije imaju zajednički stav, Jadroliniju i svako radno mjesto u njoj treba braniti kao 1991. godine kad su se probijale pomorske blokade i održao život na otocima, prevozile izbjeglice, povezivala južna i sjeverna Dalmacija, kad se plovilo na čelu Konvoja Libertas i kad je poginulo 10 pomoraca Jadrolinije. Sve se to zaboravilo i predložio se Zakon koji sve linije državne, županijske i lokalne stavlja pod koncesiju. Ukazivali smo da to nije dobro, da to znači urušavanje sistema koji dobro funkcionira na zadovoljstvo otočnog stanovništva i turizma, da je to vraćanje na kolone vozila u lukama i pristaništima, da je to početak propadanja hrvatskih brodarara u nelojalnoj konkurenciji.

Ne treba izmišljati toplu vodu, naši susjedi Talijani su to već prošli. Oni su najprije privatizirali sve svoje brodare, a onda su Tireniju vratili pod državnu upravu, za što su se izborili sindikati i brodari skupa. Zato je dobro da su socijalni partneri sjeli i dogovorili se, pa makar za samo dio članaka Zakona. Istina je da bi bilo bolje da je do sastanka došlo prije rasprave u Saboru, ali...

Čudi me i to da u Ministarstvu nema više ljudi s broda, kao kap. Mario Babić, a još više da je iz Jadrolinije u ovih mojih 30 godina samo jedan bivši pomorac bio dvije godine zaposlen u ministarstvu. Tu je malo struke i ljudi ovog našeg kraja.

PROGLAŠENJE NAJBOLJIH SPORTAŠA OPĆINE KOSTRENA BEZ IZNENAĐENJA

PEČAT JEDRENJA I PODVODNIH AKTIVNOSTI

Najbolji sportaši su jedriličarka Galeba Tina Mihelić i član KPA Kostrena Anton Starčić, dok je KPA najbolji kolektiv

Boris PEROVIĆ

Zajednički snimak svih nagrađenih kostrenskih sportaša za 2005. godinu s članicom Poglavarstva Ankicom Lörinz

U kostrenskom sportu nije se promijenilo puno stvari u odnosu na godinu ranije, općinske perjanice i dalje su jedriličari Galeba i članovi Kluba podvodnih aktivnosti Kostrena. Priznanja za najbolje sportaše i u 2005. godini otišla su na spomenute adrese, koje su već po tradiciji najtrofejnije. Prvo ime među sportašicama je Tina Mihelić, europska prvakinja u ženskoj olimpijskoj klasi laser radial, među sportašima epitet najboljeg zaslužio je Anton Starčić, višestruki juniorski i seniorski

državni prvak i državni rekorder u plivanju perajama, a Klub podvodnih aktivnosti Kostrena ponovo je najbolji sportski kolektiv, zahvaljujući velikom broju naslova i rekorda njegovih članova.

Na svečanosti u Narodnoj čitaonici 2. veljače iz ruku članice Poglavarstva zadužene za sport Ankice Lörinz godišnja priznanja primilo je još 20 sportaša: Sanja Gigović, Valentina Štimec, Saša Grenko, Marko Rončević, Robert Čupev, Igor Rubinić (svi KPA Kostrena), Nedžip Mazlami, Matej Benić (obojujca KBS Bura), Daniel Mihelić (JK Galeb), Marijan Smokrović (Športsko rekreativno društvo slijepih), Ivan Markovinović, Luka Šikić (obojujca

VK Jadran), Vanja Kruljac (ŠRD Kostrena), Anamaria Tićak (ŽOK Rijeka KWSO), Margita Grgurina (OK Kostrena), Marin Bogdan (Veslački klub Jadran), Vana Babić (Klub sinkroniziranog plivanja Primorje), Šime Tićak (RK Kvarner Kostrena), Mario Vojić (ŠD Viktorija) i Saša Janković (KK Kantrida).

Pet priznanja dobili su klubovi: Nogometni klub Pomorac (seniori), Nogometni klub Pomorac (škola nogometa), Bočarski klub Kostrena, Rukometni klub Kvarner Kostrena i Jedriličarski klub Galeb. Također, priznanjima su nagrađeni i treneri: Josip Bilić (KPA Kostrena), Miljenko Knežević (BK Kostrena), Šime Mišurac (VK Jadran), Alen Pavačić (OK Kostrena) i Ante Vičević (KBS Bura).

Na svečanosti je proglašeno 17 perspektivnih sportaša: Lora Cindrić i Andrej Rački (KPA Kostrena), Ivan Perović i Maja Jakljević (JK Galeb), David Šegota i Niko Datković (NK Pomorac), Marino Smeraldo i Kristijan Špehar (KK Kostrena), Denis Šiša (RK Kvarner Kostrena), Robert Uzar i Dorijan Vranić (VK Jadran), Marko Noković i Edis Skenderović (KBS Bura), Eli Bjelanović (GK Rijeka), Ana Bezjak (TK Quiet Please) te Adrijana Muždeka i Andrea Markovinović (Klub sinkroniziranog plivanja Primorje).

KBK BURA ORGANIZIRAO JE PRVENSTVO HRVATSKE

HRVATSKA ELITA U KOSTRENI

Kickboxing klub Bura i njegov agilni voditelj Ante Vičević doveli su 12. ožujka u Kostrenu u suradnji s Kickboxing savezom Primorsko-goranske županije tri državna prvenstva. U novoj dvorani, u kojoj su bila postavljena dva tatamija i ring, okupio se 261 natjecatelj iz 50 klubova, koji su se natjecali na prvenstvima Hrvatske u semi contactu za seniore i starije kadete te u low kicku za juniore. Na svečanosti otvorenja prisutne sportaše pozdravile su članica kostrenskog Poglavarstva zadužena za sport Ankica Lörinz i Elida Ružić u ime Županije.

Članovi Bure bili su vrlo uspješni na domaćem terenu, okitili su se s dvije medalje. Prvak Hrvatske u low kicku do 60 kilograma postao je Matej Benić, a Ivan Idžan do 67 kilograma osvojio je srebro. Nastupilo je još pet kostrenskih mladih kadeta.

Kostrenski borci imali su uspjeha i na Prvenstvu Hrvatske u full contactu za seniore, održanom u Kutini. Najistaknutiji član Bure Nedžip Mazlami potvrdio je reprezentativni status osvajanjem prvog mjesta u kategoriji do 63,5 kilograma, čime je vizirao put na svjetsko prvenstvo u Makedoniji u listopadu. Matej Benić u Kutini je osvojio treće mjesto u kategoriji do 60 kilograma, a s juniorskim naslovom izbio je pravo nastupa na svjetskom prvenstvu za juniore u rujnu u Zadru.

Ante Vičević s mladim borcima Bure

B. P.

Š.C. ŽURKOVO
ispod Motela Lucija uz more
tel.091-123-05-03

Tenis škola za sve uzraste

Tenis tereni zemlja – beton

stolni tenis

pikado

Odbojka na pjesku / nogomet u kavezu

TINA MIHELIĆ, JEDRILIČARKA GALEBA, NAJBOLJA SPORTAŠICA KOSTRENE ZA 2005.

LOV NA PEKINŠKU VIZU

Na svjetskom prvenstvu klase laser radial u Los Angelesu ovog ljeta imat ću prvu priliku izboriti nastup na Olimpijskim igrama. Uvjete na olimpijskom polju upoznat ću krajem kolovoza na jakoj regati u Kini – govori Tina

Boris PEROVIĆ

Zasad se ne opterećujem s olimpijskim planovima – Tina Mihelić

Pronaći Tinu Mihelić kod kuće u doba kad se jedriličarska sezona zahuktava, praktički je nemoguća misija. Mornareva regata u Splitu, pripreme u Zadru, ponovo regata u Splitu, Olympic Sailing Week, pa odlazak na jaku regatu na Lago di Garda, to je bio Tinin itinerar u ožujku. Najbolja sportašica Kostrene za 2005. krenula je vrlo ambiciozno u 2006. godinu, svaki detalj u pripremanju mora biti na svome mjestu, kako i doliči europskoj juniorskoj prvakinji u klasi laser radial. Naslov osvojen prošle godine u Splitu 18-godišnja Tina, još uvijek juniorka, međutim, neće braniti budući da će se posvetiti seniorskim regatama. Razlog – vrlo jednostavan. Laser radial je olimpijska klasa, šanse za put u Peking su vrlo realne. Slijedi lov na kriterij.

– Skoro svaki vikend imam neku regatu, a kulminacija sezone slijedi u ljetnim mjesecima – govori Tina o svojim

Daniel u hrvatskom vrhu

Tinin brat Daniel jedri u laser standardu, u kojemu također ima velike ambicije. No, u muškom jedrenju daleko je veća konkurencija, daleko je teže doći do vrhunskog rezultata. Svejedno, Daniel pripada samom hrvatskom vrhu, među pet je najboljih laseraša.

– Ove godine najveća iskušenja imat ću u srpnju na Europskom prvenstvu u Poljskoj u Gdinji, odnosno u rujnu na svjetskom prvenstvu u Koreji. No, vrlo su važne i ostale jake regate, poput Hyeresa, Medenblicka, Kiela, za njih se treba spremati kao i za svjetsko prvenstvo – kratko će Daniel.

planovima. – Sredinom svibnja ću sudjelovati na ISAF igrama, jedrit ćemo deset dana u Austriji, na jezeru Neusiedler, tamo ide po dvoje najboljih hrvatskih jedriličara iz svake klase. Zatim, u lipnju je Europsko seniorsko prvenstvo za laser radial u Riccioneu, to je taman za zadnji tjedan nastave, neće me biti u školi. Istovremeno je Europsko juniorsko prvenstvo, koje sam lani osvojila, ali ove godine sam se odlučila za seniorsku konkurenciju zbog skupljanja bodova. U srpnju me čeka iskušenje na ISAF juniorskom svjetskom prvenstvu u engleskom Weymouthu, tamo će se 2012. godine održati Olimpijske igre. Lani sam u Koreji bila četvrta, a prve tri cure više nisu juniorke, tako da sada svi od mene očekuju medalju u Engleskoj. Samo desetak dana iza toga, krajem srpnja i početkom kolovoza, slijedi svjetsko prvenstvo klase laser radial u Los Angelesu.

Proba u Kini

U Kaliforniju će putovati dvije najbolje hrvatske jedriličarke u klasi, a Tina čvrsto drži poziciju u vrhu kriterijske ljestvice, uz Puljanku Mateju Petronijević. Njih dvije pokušat će što boljim plasmanom u svjetskoj eliti možda već ove godine osigurati Hrvatskoj vizu za Peking u ovoj klasi.

– Bilo bi lijepo osigurati pozivnicu za Olimpijske igre već sada, tim više što ćemo krajem kolovoza isprobati regatno polje u Kini na jakoj predolimpijskoj regati, da se upoznamo s uvjetima koji tamo vladaju. Zasad na regate odlazimo nas prve dvije s kriterijske ljestvice, ako izborimo Hrvatskoj mjesto za Peking, onda ćemo međusobno odlučivati tko će putovati na Olimpijske igre. No, zasad se ne opterećujem s olimpijskim planovima, svakako ću pokušati doći do Pekinga, ali preda mnom je još London, pa i Igre 2016. godine.

Tina nema previše mogućnosti odmjeravanja snaga na treningu u Hrvatskoj, sve jedriličarke u laser radialu raspršene su, svaka u svom gradu, tako da je brat Daniel najbolje mjerilo forme.

– Daniel jedri u laser standardu, ne možemo se baš potpuno mjeriti, ali bolje je trenirati s njim nego sama. Pomažemo si u treninzima, dijelimo opremu, zajedno dolazimo do novih saznanja. Meni je sigurno lakše nego ostalim curama, baš zbog Daniela, od kojega sam dosta naučila. Mateja je upisala fakultet u

Splitu, ali ni dolje nema laser radiala, druga Puljanka Gea Barbić studira u Zagrebu, a Renata Petani je iz Zadra, ne možemo se nikako sastati da treniramo zajedno.

Obiteljsko financiranje

Tina je jedriličarka Galeba, ali u Žurkovu se ne pojavljuje prečesto. Kroz tjedan je kod kuće u Opatiji, posvećena školskim obavezama i više kondicijskim treninzima, a gotovo svaki vikend provodi na regatama. U Kostreni nema trenera za nju, stoga se obitelj mora snalaziti po tom pitanju.

– Nemam trenera na moru, Daniel i ja smo najčešće sami ili je s nama Vlado Matijević, naš trener s kojim smo navikli raditi od mlađih dana. Klub nije bio u mogućnosti nastaviti suradnju s njim, stoga je tata uskočio i sam financira njegov rad s nama, odnosno odlazak na regate. Ne znam da li se nešto pomaklo u klubu po pitanju našeg trenera, u Žurkovu samo optimisti imaju svog trenera. Ni Tanja Petković-Maračić više ne radi s nama kondicijske treninge, sami trčimo po Opatiji, tata i tu pokušava naći rješenje. Barke je također tata nabavio, bez pomoći obitelji ne bi bilo ni naših rezultata.

PROLJETNI KUP GALEBA 2006.

Nika Jakljević šesta

Nika Jakljević bila je najuspješnija kostrenska jedriličarka na tradicionalnoj kriterijskoj regati Proljetni kup Galeba 2006. za klasu optimist, što je od 17. do 19. ožujka održana na moru ispred Kostrene. Nika je ukupno osvojila vrlo dobro šesto mjesto, odnosno drugo u konkurenciji jedriličarki. Maja Jakljević osvojila je drugo mjesto kod djevojčica do 12 godina. Natjecalo se 136 optimista iz Slovenije, Mađarske, Italije i Hrvatske.

B. P.

ANTON STARČIĆ, PLIVAČ KPA KOSTRENA, NAJBOLJI SPORTAŠ OPĆINE ZA 2005.

“DOMINATOR” U BAZENU

Juniorski rekordi već su gotovo svakodnevica za mene, držim ih na svim dionicama u plivanju perajama, od 50 do 1.500 metara, ali i seniorski na 100 metra u brzinskom ronjenju – govori Starčić, kojeg u srpnju čeka svjetsko prvenstvo u Moskvi

Boris PEROVIĆ

Vrijedi se žrtvovati – Anton Starčić

Kada petnaestogodišnjak ruši rekorde u seniorskoj konkurenciji, sasvim je sigurno da mu nema premca među njegovim vršnjacima. Anton Starčić, član Kluba podvodnih aktivnosti Kostrena, uvjerljivo je najbolji hrvatski junior, a već je istaknuo kandidaturu za dominaciju i među starijim kolegama. Višestruki juniorski i seniorski državni prvak u plivanju perajama, 11 puta je u prošloj godini rušio rekorde, od čega tri puta među seniorima, juniorski reprezentativac, osvajač desetog mjesta među juniorima na finalu Svjetskog kupa u

Bratslavi. Ovaj impresivan niz donio mu je zaslužen priznanje najboljeg sportaša Općine Kostrena za 2005. godinu.

– Puno mi znači ovo priznanje, to mi je poticaj da i dalje treniram kao i do sada, ali i znak da desetgodišnji trud nije bio uzaludan. Jako mi je drago što sam proglašen najboljim u Kostreni, što su moji rezultati prepoznati. Juniorski rekordi već su gotovo svakodnevica za mene, ali nastojao sam isplivati i seniorske rekorde, tako sam i trenirao, po seniorskom programu – mirnim glasom iznosi Toni.

Pobjeđuje sam sebe

Među juniorima praktički nema prave konkurencije, bori se jedino protiv svojih rezultata, pobjeđuje sam sebe, što mu je pokazatelj napredovanja iz godine u godinu. Kada je kao petogodišnji dječčacić došao na bazen, tko je mogao računati da će se razviti u ovakvog “dominatora”.

– Nisam znao ni plivati kada sam došao u KPA, roditelji su me nagovorili da probam. U međuvremenu sam trenirao još nekoliko sportova, ali ljubav prema vodi je prevladala, tu sam se pronašao i nije mi žao. Treninzi su vrlo naporni, radi se svakodnevno, imam samo jedan dan predaha u tjednu. Poslije nastave, a pohađam drugi razred nautike u Pomorskoj školi u Bakru, imam plivačke treninge, navečer sam u teretani. Kada su natjecanja, onda se trenira i dvaput dnevno u

bazenu, uz teretanu, to je najčešće ljeti, prije reprezentativnih nastupa. Volim i ronjenje, privlači me, ali to ne stižem previše, samo koji puta preko ljeta.

U srpnju u Moskvi

Tonijeve najbolje discipline su 100 i 200 metara u plivanju perajama, ali u Hrvatskoj nema bržeg juniora od njega niti u jednoj disciplini, od 50 do 1.500 metara. Vlasnik je seniorskog rekorda na 100 metara u brzinskom ronjenju, nadmašio je klupskog kolegu Marka Rončevića. Takvi rezultati donijeli su mu status reprezentativca i nastup na svjetskom prvenstvu.

– Prošle godine sudjelovao sam na svjetskom prvenstvu u Poljskoj, osvojio sam 13. mjesto, za jednu poziciju propustio sam plasman u polufinale na 100 metara, a u ostalim disciplinama nisam imao dobru peraju, što me je onemogućilo u boljem plasmanu. Zadovoljan sam rezultatom na finalu Svjetskog kupa u Mađarskoj, tamo sam ispunio normu za svjetsko prvenstvo ove godine, u srpnju idem u Moskvi. Što se tiče seniora, ako na državnom prvenstvu ispunim normu na 50 metara, ići ću i na svjetsko u Torino. Pokušat ću, ali neću biti nezadovoljan ne uspijem li, uostalom, još sam iduće godine junior, bit će vremena za seniorsku reprezentaciju..

STOLNOTENISKI KLUB KOSTRENA DJELUJE OD 2003. GODINE

PUT OD GARAŽA DO DVORANE

Stolni tenis u Kostreni dugo se vremena igrao u zapuštenom prostoru Narodne čitaonice sv. Barbara, igralo se i u garažama širom Kostrene, ali nigdje nije bilo prostora za zajedničko okupljanje. Uređenjem prostora Narodne čitaonice sv. Barbara u stolni tenis pomalo se uključio veći broj djece, ali zbog skučenosti postojao je samo jedan stol te su aktivnosti bile ograničene. Neki od većih zaljubljenika u taj sport bili su sada pokojni Veljko Pilepić, zatim Branimir Šoić, Čedo Sohor, Lav Linić i Sanjin Vičević među najstarijima, Vjeko

Branko Arbanas s kostrenskim stolnotenisačima

Mršić, Josip Braco Pleteš, Fredi Šoić, Igor Devčić, Ljubo Paškvan, a znao je zaigrati i današnji načelnik Općine Miroslav Uljan.

– Danas kada nam je Općinsko poglavarstvo i odjel za sport omogućilo da djelujemo u maloj dvorani nove školsko-sportske dvorane, imamo 5 stolova, a postoji mjesta za još dva stola u slučaju da se broj djece poveća – objašnjava Branko Arbanas, predsjednik i trener Stolnoteniskog kluba Kostrena. – Klub je osnovan 2003. godine i okuplja igrače svih uzrasta, od mladih kadeta do veterana. Trenira se dva puta tjedno, utorkom i četvrtkom od 18 do 19 sati za najmlađe, a nakon njih, do 21 sat vrijeme je za seniore i veterane. Ovim putem pozivaju se djeca od 8 do 16 godina koja bi se željela uključiti u stolnotenisku školu da se jave na broj telefona 091/572-8050.

Trenutno u klubu igra nekoliko kadeta koji su pravi zaljubljenici ovog sporta, a to su Edi Ćiković, Marin Sušlić, Bruno Vičević, Leon Jurjević i Marino Smeraldo. Djevojke su također dobrodošle. Seniorska ekipa, koja se natječe u županijskoj ligi, broji nešto više članova, a među njima su Miro Jakaša, Livio Simčić, Branko Arbanas, Mile Maras, Mirza Mateljan, Ana Jakaša, Stanko Karmel, Silvio Ključarić i Željko Mihelčić

B. R.

KLUB PODVODNIH AKTIVNOSTI KOSTRENA, NAJBOLJI SPORTSKI KOLEKTIV OPĆINE

BESKUĆNICI U SVJETSKOM KLUPSKOM "TOP TENU"

Nekoliko posljednjih godina na Svjetskom kupu plasirani smo među deset najboljih klubova – govori Josip Bilić, tajnik kluba koji čini gotovo kompletnu državnu reprezentaciju, a već više od godinu dana nema svog doma

Boris PEROVIĆ

Članovi KPA-a, s voditeljem Josipom Bilićem, nakon morske "akcije" ispred svojih improviziranih prostorija

To je već postala tradicija. Nijedno proglašenje najboljih sportaša Općine Kostrena ne može proći bez Kluba podvodnih aktivnosti Kostrena, praktički od osnutka općine KPA je proglašavan najboljim sportskim kolektivom. Ni prošla godina nije bila izuzetak, klub je ponovo zaslužio općinski primat zahvaljujući svojoj vodećoj ulozi u hrvatskim okvirima. Njegovi članovi osvojili su praktički sve što se moglo osvojiti na državnim prvenstvima u plivanju perajama i podvodnoj orijentaciji, ukupno su lani postavljali 23 puta seniorske državne rekorde i 11 puta juniorske.

– Bez lažne skromnosti, možemo reći da se ubrajamo u "top ten" svjetskih klubova, već nekoliko godina unazad na Svjetskom kupu, najvažnijem klupskom natjecanju, plasirani smo među deset najboljih, lani smo bili sedmi, svojedobno čak i četvrti – iznosi Josip Bilić, tajnik i "alfa i omega" KPA-a. – Smatram da smo u 12 godina, otkad djelujemo pod ovim imenom, ostavili puno traga ne samo u kostrenskom sportu, nego općenito u događanjima u Kostreni,

Tečajevi ronjenja

Osim sportskom djelatnošću, KPA Kostrena bavi se i organiziranjem tečajeva ronjenja. I u tom segmentu glavnu riječ ima Josip Bilić, koji vodi stažna ronjenja, zajedno s polaznicima lani je napravio oko 500 urona, najčešće u kostrenskom moru. Svi zainteresirani informacije mogu naći na vrlo dobro ažuriranoj klupskoj internetskoj stranici www.kpa-kostrena-hr.

poput organiziranja eko-loških akcija. U pogonu smo praktički cijelu godinu, nemamo stanke, treniramo i natječemo se stalno. Kad nema domaćih natjecanja, naši članovi se spremaju za reprezentativne nastupe jer činimo gotovo čitavu državnu selekciju, čast iznimkama iz drugih klubova.

KPA svoju aktivnost održava, osim u kostrenskom moru za ronioce, na bazenu na Kantridi, gdje su svakodnevni

treninzi u plivanju perajama i brzinskom ronjenju te na jezeru Lepenica kraj Fužina za podvodnu orijentaciju.

Konstantan rad

– Bez konstantnog rada nema rezultata, a mi imamo svoj svakodnevni termin na Kantridi, što čini temelj naše djelatnosti. Moram istaknuti i školu plivanja koju održavamo na Kantridi, tu jako dobro surađujemo s kostrenskom školom. Svakog utorka jedan ili dva razreda dolazi na Kantridu u sklopu izvannastavnih aktivnosti koju mi provodimo u sklopu škole. Važno je istaknuti i da su nam gotovo svi članovi proizašli iz naše škole plivanja, možda imamo pet posto bivših plivača iz Primorja, a i oni su prošli tečajeve ronjenja kod nas.

Klub ima nekoliko sekcija, poput plivanja perajama, brzinskog ronjenja u bazenu, daljinskog plivanja perajama u moru, rijekama i jezerima, podvodne orijentacije, podvodnih vještina u moru i bazenu, ranije i podvodne fotografije, ali, kako ističe Bilić, nije lako razlučiti pojedinačne sekcije budući da se članovi ne bave samo jednom od njih, već se svi zajedno isprepliću, natječući se u više sekcija.

– Na primjer, naš najbolji član Robert Čupev je reprezentativac u više disciplina, u plivanju perajama, brzinskom ronjenju, u maratonu, odnosno daljinskom plivanju perajama i u podvodnoj orijentaciji. Uvode se stalno nove podvodne discipline, poput podvodnog ragbija, u koji ćemo se možda također uključiti, ali sve će, naravno, ovisiti o

financijama. Ove godine svi sportski kolektivi u Kostreni dobili su prilično manje novaca, morat ćemo se zakrpati na neki način. Svake godine imamo veliki broj reprezentativaca, sudionika najvećih svjetskih natjecanja. Trenutno su u tom statusu Robert Čupev, Sanja Gigović i Anton Starčić u plivanju perajama i maratonu, Robert Čupev je reprezentativac i u podvodnoj orijentaciji, uz Sašu Grenko i Valentinu Štimec.

Selidba u Staru vodu?

Već više od godinu dana KPA je zapravo beskućnik, nakon odlaska iz svojih dugogodišnjih prostorija. Daleko skromniji uvjeti ne ostavljaju posljedice na rezultatima, ali svi članovi itekako osjećaju nedostatak svog doma. Trenutno je klub skučen u kontejneru na parkiralištu iza Kostrenke, u očekivanju nekog trajnijeg rješenja.

– Nakon godinu dana nekako smo već oguglali na svoj status, čovjek se na sve navikne. No, srce nas još uvijek boli zbog prisilnog odlaska iz prostora u kojem smo aktivno djelovali više od 30 godina. Morali smo krenuti dalje u lošijim uvjetima, organizirati se najbolje što je moguće. Imali smo razgovore s načelnikom Općine i članom Poglavarstva zaduženim za sport, vjerujemo da će doći do bitnijih pomaka da se nađe neko rješenje za nas. Razgovarali smo o više lokacija, najvjerojatnija je ipak, čini se, Stara voda, iako to nije ronilačka destinacija. Nama bi najviše odgovarala lokacija na potezu od starog kluba do Svežnja, ali prihvatit ćemo svako rješenje, bolje bilo kakvo nego nikakvo.

ŠRD INA KOSTRENA

Seniorke najzapaženije

Redovna godišnja skupština Športskog ribolovnog društva INA Kostrena održala se 16. ožujka u prostorijama NK Pomorca. Uz davanje izvještaja o radu te predlaganje programa rada za predstojeću godinu, nagrađeno je i nekoliko zaslužnih sportaša koji su ostvarili zapažene rezultate u udičarenju u 2005. godini. To su junior Hrvoje Martinović za plasman na županijsko natjecanje i osvojeno 16. mjesto, senior Sanjin Poropat za plasman na državno prvenstvo i osvojeno 14. mjesto od ukupno 20 natjecatelja, zatim Marko Kalabota u kategoriji U-21, za plasman na županijsko natjecanje i osvojeno 25. mjesto te seniorke Ljiljana Paškvan i Alenka Višnjic za osvajanje drugog mjesta na natjecanju Trofej Luben Rijeka.

B. R

PTICE SE RAĐAJU PJEVAJUĆI

Željka KOVAČEVIĆ ANDRIJANIĆ

Godina 2030. Sunce se natkrililo nad raskošnim krošnjama stabala i osmjehuje se krasoti očuvane prirode. Proljeće pružilo ruke i kroz travu provirile glavice visibaba, jaglaca i ljubičica. A trava nikad zelenija! Miris svježenicke trave kruži krajolikom, nošen nježnim proljetnim vjetrom sve do potoka, gdje ga nadvladava miris potočnica. Čitava je priroda oko njihova mala doma ispunjena osjećajem blažesti, ljepote, radosti i slobode, a svi zvuci koji do njih dopiru šum je vjetra koji se poigrava lišćem i klokotanje vode u potočiću.

Na zelenom travnatom sagu, gotovo pred pragom žute kućice iz čijeg okrilja dopire miris svježe pečene pite od jabuka i šećernog karamela, sjede djevojčica i dječak i slažu drvene kocke-puzzle s fotografijama iz daleke prošlosti. Brat pomaže sestrici, sestrice bratu.

– Gle, ovdje ti nedostaje krilo zrakoplova, pokušaj ovako... – bratac će sestrici, a ona mu zahvalno pomiluje kosu i osmjehne se.

Stare slike

Majka ih, zadovoljna lica, promatra kroz otvoren prozor. Sutra će Uskrs. Djeca to znaju i blagdansko raspoloženje osjeća se i u njihovoj igri bez rječkanja, koja je oduvijek bila i bit će svakodnevnica sve braće i sestara na svijetu.

– Sutra je Uskrs – kaže Tizian, a Antonija kimne glavom.

– Znam. Veselim se košarici s obojanim šećernim lopticama. Potruditi ću se da moje loptice ove godine budu najljepše oslikane! Dvije-tri najljepše ponijet ću u vrtić – odgovori Antonija.

– Mislim da ova kockica pripada ovdje – Tizian joj pomogne dovršiti sliku.

– Hvala ti. Baš su smiješne ove stare slike. Ne mogu vjerovati da su ljudi nekad letjeli zrakoplovima ili se vozili u tim... Kako si ono rekao da se zovu?

– Automobilima – doda Tizian. – Tako je rekla naša učiteljica. Sva sreća da toga više nema. Pogledaj kako im je nebo tada bilo sivo, a ljudska lica napeta, u grču.

– A djeca se igraju na nekakvoj sivoj travi – kaže šestogodišnja Antonija.

– Nije to trava, to je cesta. Beton. Asfalt. Tada nije bilo trave – poduči je tri godine stariji brat.

– Pogledaj ove čudne kuće, vidi kakve krovove imaju... – nastavlja sestrice.

– To su tvornice. Toga više nema. One su iz svojih dimnjaka izbacivale gustu, sivu pjenu neugodnog mirisa. Cvijeća nije bilo... – prepričava Tizian što je naučio u školi.

– Ne bih voljela živjeti u tom vremenu –

namršti se Antonija.

– Ni ja – složi se Tizian. – Pogledaj samo koliko je ljudi bilo na tim ulicama, jedva da su prolazili jedni pokraj drugih...

Neobičan zvuk

Njihov razgovor prekinu neobičan zvuk – kao da netko zviždi kroz krošnju. Ukoče se od straha.

– Što je to? – uplašeno će Antonija i privine se uz brata.

– Ne znam. Pssst, tiho, daj da čujem... – on je zagrlji, ne bi li je zaštitio.

Na trenutak muk – samo šum vjetra u krošnji i klokot vode u potoku koja preskače kamenje. Onda opet zvižduk.

– Bojim se, Tiziane – Antonija pokrije lice dlanovima, kao da će se na taj način skriti od opasnosti koja im, činilo joj se, prijeti.

– Pssst... Slušaj... – a zvižduk je bivao sve bliži i bliži. Zvučao je poput pjesme. I nije bio nimalo zastrašujuć. Odjednom do njih nešto doleprša. Maleno, nježno i mekano “nešto” sleti pred njih na travu, tik uz sliku od puzzli-kocaka koju su netom složili. I ponovo zacrvkuta. Antonija raširi prstiće i proviri kroz njih u strahu.

– Jooj, što je to? – brzo ponovo skriva oči dlanovima. Tizian je nešto hrabriji. Prošapće:

– Mislim... Mislim da sam “to” vidio u nekoj knjizi. Mislim da je “to” nešto iz prošlosti, kao ove naše puzzle. Samo se ne mogu sjetiti kako se zove... Učiteljica je rekla da je to neka vrsta izumrlih životinja. Jednom davno bilo ih je, istih takvih bića, puno, puno različitih vrsta. Malih i velikih. Lijepih i ružnih. Opasnih i bezopasnih. Neke su pjevale. Zapravo, rekla je: cvrkutale. Možda to čini i ova životinja. Ona ne izgleda opasno i ne zvuči strašno... – Tizian kao da je sam sebe tješio podsjećanjem što ga je učiteljica naučila. A “to” je i dalje stajalo u travi pokraj njih i milozvučno se glasalo. Antonija smogne hrabrosti i polako spusti dlanove u krilo.

Jato ptica

– Da, doista ne izgleda opasno. Gle, “to” se nas ne boji! Zašto bismo se mi bojali “toga”?

– i Antonija spusti ispruženi dlan na travu, tik uz “to”, a “to” poskoči, zaleprša krilcima i sjedne joj na dlan.

– Kako je mekana! Ima čudnu dlaku! – oduševi se djevojčica.

– To je perje. Daj da je i ja dotaknem – Tizian je bojažljivo takne vrhom kažiprsta.

Maleno “to” nije se bojalo. Nije se ni pomaknulo. Samo je nastavilo cvrkutati i gledati ih svojim sitnim očicama kao da se i

samo pita kakva su to dva čudna bića kojima je na dlanu i sâmo sjedi. I još su nježna, miluju je i čudno “cvrkću”.

Potom doleti još jedno “to”. Pa još jedno. I još jedno... Uskoro je pod stablom bilo čitavo malo jato “toga”. A Tizian i Antonija su pokušavali zvižducati poput njih. I smijali se. Više se nisu bojali.

– Sjetio sam se! – uskliknu Tizian. – To su ptice! One su davno, davno, izumrle. Razboljele su se od neke teške bolesti, koja je potom prešla i na neke druge životinje, čak i na ljude. Puno je ljudi umrlo, puno različitih životinja, a ptice su posve nestale s lica zemlje. Neke su usmrtili ljudi, u strahu da se svi ne zaraze njihovom bolešću, a druge su uginule od te teške bolesti. To nam je pričala učiteljica.

Divan Uskrs

– Mama, mama, vidi ovo! – Antonija potrči u kuću i, uhvativši majku za ruku, gotovo je dovuče van. Matič se začudi.

– Isuse, pa to su ptice! – začuđeno uzvikne i pogleda u krošnju lipe. A u krošnji, na najnižoj grani, svijena neka čudna “zdjelica” od slame i trave.

– I gnijezdo! Da ne povjeruješ! Jedva čekam da se vaš tata vrati s puta da ovo vidi! – radosno će mama.

– Ti znaš...? Ti si već vidjela te... te... te... Ptice? – upita je Tizian.

– Naravno. Ovo su slavuji. A ono tamo – pokaza prstom u daljinu – ono tamo crno nad potokom, to je jato lastavica. Ovo će biti divan Uskrs. Nekada su ljudi, kad sam bila mala poput vas sada, umjesto šećernih loptica za Uskrs oslikavali ptičja jaja.

– Što je to jaje? – začudi se Antonija.

– To ti je nešto iz čega su se nekad izlijegale ptice – doda Tizian, ponosan što je i to naučio u školi, a mama kimne potvrdno.

– Da. Sretna sam što su se vratile, no nije mi jasno otkuda...?! Kako...?! Valjda Božja želja... – zamišljeno će mama, a onda doda: Nadam se da ljudi sada, kada opet imaju ta divna stvorenja, neće više uništavati njihova jaja, niti ih jesti.

– Zar su ljudi jeli ptice?! – zabezeknuto će oboje djece u jedan glas. Mama uzme sina i kćer za ruku:

– Pođimo unutra. Sve ću vam ispričati. Znae, kad sam ja bila mala poput vas sada...

I njezin se glas izgubi u nutrini topla doma, u mirisu pite od jabuka i šećernoga karamela. A vani, uz klokot potoka i šum vjetra u krošnjama, priroda je proljeće dočekala uz zvuke slavujeve pjesme i lepet lastavičjih krila. Božja volja? Ili igra prirode? Tko će znati... No, novi je svijet postao još ljepši. A na Uskrs ptice se rađale pjevajući...

VIŠTA Z MOJE PONEŠTRE

Anđelka VRANIĆ RASOL

Saki dan počinjen dugin pogledon z moje paveške poneštre na prekrasnu Kvarnersku valu. Najprvo na more, aš od njegove boje i mirnoće ili vali more se videt da zna bit kod ulje, ma i da skriva svoju pravu čud, kad se u refulima diže i huhti ko da ga si vrazi tiraju, kako bi bili rekli naši stari. Tad je morda i najlipše za videt, ma samo z kraja aš bit na takoven, pogotovo z barkun, preopasno je, ča strani ljudi, a puno put i domaći, na svoju nesriću ne poštuju.

Onda pugledan na Paveki, staro naselje ko je nekad za nas Kostrenjani bilo tamo dole zmeđu puti za more, a danas je skoro pa gradsko naselje ko počimlje s kapitanskin i drugin pomoračkin kućama preseljenim z Šoići i Urinja, od kuda ih je potirala rafinerija. Vavek se

pitan po čen se Šojska cesta tako zove, po familijami z Šoići ili po prelipin tićima šojkama keh je jako puno ovuda i kuliko su lipe, tuliko i kriče ko da će reć da je ovo bil vavek njihov kraj. Tu su i moderni redi kuća primorske arhitekture i ostalih familijarnih kuć. Došle su tu i butige, busova linija, ma i uno auti od keh neki delaju takovu buku kod da smo na najvećen trkalištu.

A onda pogled odluta na celi Kvarner. Nekad, z miće maraške poneštre moje none, po položaju vrlo sličnom današnjem, osim krasne prirode, ni bilo ničega. Danas, pak, se se promenilo. Z leve strane na vrhu Paveka je toranj od mobiteli, malo dalje pregrdi dok pred "Lencon" ki zakriva pogled na dolnji del Sušaka, pa Rika, Opatija i cela liburnijska rivijera. A nad njun prelipa

Učka, ma i ona s relejen na ki smo se naučili i za kun više sunce ne zahaja vengo puno bliže velen vrat kod jena vela crvena raširena bala. Onda Cres i Krk, ki nas vavek znova spamećuju na naš najlipši horizont. A poten spod prelipog Omišlja terminal od nafte, most ki veže otok i naš kraj, pa rafinerija s svojen dimnjaci, a najbliže dimnjak termoelektrane. Šli smo naprvo ili nazad, ki će to znat, od nečega se mora živet, izbor je učinjen bez naše volje. To je nekad bil kraj pomorci, mogal je bit i turizma, a ovako je okružen dimon i piketanjen.

Va normalnen vrimenu krajolik je pun duginih boja, crveni krovici, zelena stabalca našeg kraja, poneki hrastić i ki bi to rekal, novih borići, aš ona stara borova šuma z Podurinja je nestala od rafinerijun, i drugeh biljak našega kraja. A z balkoni i vrtići vidi se puno sakakoveh rožic, ma ima i smeća, sega. A onda jedno jutro se je zabelilo. Po krovih sneg, na drveću isto, po trave i cestah, belilo se je pokrilo. Zavladao je čudan mir. To je tako retko, ma i posebno. Jedna bela bajka, ma ko se bajke, malo je trajala. Za par ur zasjalo je zimsko sunce i se otopilo. Zimska čarolija je nestala, ma neka i je aš nan Primorcen sneg more bit drag gost, ma samo ako je kratak. Opet se po ne znan ki put pukazalo da se život pa i se va trenu more promenit. To nan govori da se sakomu danu s početka treba veselit, odživet ga najbolje ča se more i kad je sunčan i kad je kišan, buran ili bel.

Kostrena pod snegon

Kostreno moja

Dok se ljuļaju barke na moru
Valovi plivaju kroz more
Auti voze kraj mora
Oko auta kućice i zelenilo.
U prozoru od kućice cvijeće sa zavjesama
Usred toga vrata i loži se kamin
Borovi i iglice padaju na aute
Kostreno moja, daj probudi se!
Auto vozi kroz kućice
Kostreno moja, daj probudi se!
More je duboko i plivaju barkice
Kostreno moja, daj probudi se!

Eva Ružić, 1. razred

Najlipša Kostrena

Moj nono vavek poveda da nigdere na
svitu nema mesta
Lipšeg nego ča je Kostrena.
Celog života je navigal
Sveta videl, al' takove lipote nigdere.
Kade bi god došal, va bilo ki porat
Zakantal bi serenadu "Kostreno, draga
Kostreno".
Rekal bi: va celen svete Kostrena je bila
z manon.
I sada, dok poveda, brada mu trese
A oči siju čudan sjaj.

Tea Šikić, 5.b razred

Nonina bomba

Brat i ja dojdemo pu none
Vavek poveda da smo bleđi ko plahta
Brzo železa, frišku ciklu, karote, limone
Malo grozdja
Sve to riva va sokovnik
Zbroštula, a onda nas zove:
Ala dico, da ne splasnu vitamini!
Ja se ježin, brat govori – blak.
Kako da ste dobili ricinusovo ulje
Brontula nona.

Tea Šikić, 5.b razred

NEKA OZVANJA Z RASPELJA, Z MULČEVA, OD STIPIĆI.. SE DO ROŽMANIĆI (2)

Marija JURETIĆ

Slijedi povratak nešto istočnijim putem. Najprije uspon, sada od draške "granice" na kostrensku visoravan koju volim promatrati s Plumbuma i Vrha Martinščice kad god se autobusom vraćam iz Rijeke.

Ante i Ljubo vodit će nas u povratku u Stipići, u selo koje je postojalo prije sto, a i više godina, u svoje posjede i posjede Dore Sušlić, Luke Franelića, Barbare Kraljica iz Svete Barbare, nekoga Gašparića i još nekih.

Stipići su visoko na visoravni uрасli u šumu, oko 600 metara zračne linije od Rožmanići, u Dasetinu. Kao da je slikar izložio svoj pejzaž, selo zaklonjeno hrastovima i crnim grabom. Selo od sedam kuća danas pokazuje svoja merina. Vrijeme je srušilo kuće nakon što su njihovi zadnji seljani otišli zauvijek, ali kameni zidovi kuća obrasli bršljanom svjedoče o postojanju Stipići.

Božice čuvaju pastire

Na prednjoj strani merina otvori su od vrata i prozora, unutra rastu stabla i stabalca – jer su se krovovi davno urušili. Pored većih, ima i manjih merišća, ta manja bile su štale za krave, dok su ovce i koze, vjerojatno, noćile vani pod kakvim zaklonom. Mirno bi blago poleglo, ovce stisnute pod toplom ponjavom od mekoga runa i zaštitom uvijek budnih i vjernih čuvara pasa. A prema legendama i božice čuvaju pastire i njihova stada.

Sjetim se jednog dokumentarca o himalajskim visinama, gdje u zonama pašnjaka božica Nanda Devi štiti svoja stada od strašnih vjetrova i oluja, daruje im travu i vode s glečerskih jezera. Našim pastirima i njihovim stadima u pohode dolazi šumski bog Pan, u proljeće okićen zelenim gračicama i onako razuzdan frulicom dozivlje svoje stado, poziva božicu Silvanu da se zajedno raduju buđenju prirode. Tada se jare koze, janje ovce i mlada neobuzdana jarad i janjad skače oko svojih majki.

Stado pase, a zvoncad ozvanja z Rospelja, z Mulčeva, od Stipići – se do Rožmanići...

Popločena dvorišta Stipića

Hodamo tako kamenom popločenim dvorištima Stipića, budimo davne pretke

ne bi li nam još nešto ispričali o svome životu. Upućuju nas na šterne ispred kuća. Duboke su to jame pune vode iz kojih su sigurno koristili vodu za blago i pranje, a jedna je posebna šterna s uskim grlom, sada pokrivena granjem, služila kao spremište vode za piće. Ugledasmo još jednu neveliku jamu na živoj groti u kojoj su, kaže Ante, gasili japno. Bijelili njime svoje kuće i štale, a i vočke da ih zimi očuvaju od štetočina glodavaca i hladnoće.

Brižljivo su obrađivali dugačke lehe i lešice, sadili grah i fažol, sijali kukuruz i repu, strašilima plašili zečeve i ptice da obrane ljetinu. Kosili su travu, sušili sijeno, slagali stogove, grabljali sušanj, sjekli drva za zimu, a oko kuća zasadili zimzelen čiji se grmovi i danas ovdje zelene...

Nakon što poremetismo mir Stipića, preskočismo jedan zid, pa još jedan, bocne nas u prolazu veprina čije su stabljike prepune crvenih bobica, okrenemo se još koji puta na ovo drevno selo pa polako zdolun, najprije užim, a zatim sve širim lijeham. "Ovo je oskoruša", zaustavi nas odjednom Ante. Vočka je to čije oporo voće mora tjednima dozrijevati u toplom prostoru. Oskorušu bismo trebali saditi baš na ovim sunčanim padinama, oplemeniti njome ovaj prostor kome ona pripada.

Šmrek simbol našega tla

Tu i tamo i koja lipa. Ističe se jedna na čistini, zvonolike krošnje, sada zlatnožuta kao jesen. Ne smijemo zaboraviti ni naš šmrek. Na ovim je stranama tako svijetao, srebrnast poput arizonskog čempresa. Ksenija nas podsjeti da je u "Žurkovanskim sjećanjima" gospodina Orfea Tićca pročitala da je šmrek nekada bio zaštićeno drvo, a o Božiću bi lugar gledao kroz prste dozvolivši tako da u svome umejku odsiječete jednoga za božićnjak. Pa neka taj autohtoni predstavnik naše primorske šume ostane simbol našega tla!

Polako se spuštamo preko širokih parcela i evo nas na Dugeh njivah gdje se protegla dugačka gromača poput neke terase čija nas dužina – iznenadi. "Na njoj su nekad tićari lovili tići: grdelci, faganeli, vrzulini", objasni Ante. Ptice su uveseljavale njihov dom, ali ja više volim ptice na slobodi. A danas ptica, nažalost, sve manje ima. Očuvajmo im preostala staništa!

I dalje se spuštamo, prati nas sunce, sjene se istežu na travi. "A na oveh lehah su ulike rasle", pokaže Ante rukom. "Ma su se devetsto dvajset i devete smrzle kad je došal ledeni val." Smrznule se i više se nisu oporavile, tek tu i tamo poneka. "I moja nona je vavek povedala da su se dvajset i devete smrznule i njihove ulike va Veloj Dražice znad Perila, kraj samoga mora", domisli se Nenad.

Kao da zastanemo u mislima zbog sudbine kostrenskih ulik...

Tužna ratna priča

Rožmanići su već blizu. Ali Ante će nam još ispričati jednu tužnu priču, a sjeti se toga kad god ovuda prođe, unatoč godinama koje su prošle. Dogodilo se to 1943. godine za vrijeme Talijana. Starica Anica, Rožmanka od sedamdeset i više ljeta, živjela u kućici do Šoštovih, puteljak ih samo dijeli, na današnjem broju 34. Pred ovom kućicom, vani pod vitezom, danas je tu orah, neka Ninčica sjekla meso i za tu nekadašnju improviziranu rožmansku mesnicu malo tko danas znade.

Uputi se Anica toga nesretnoga dana u svoj umejak, pred kojim sada stojimo, da otpili naramak za ogrjev. Otpilila drvo, sruši se ono na zid i Anica – padne zajedno s njim. Odmiču sati... Rožmanići sa strepnjom traže svoju Anicu... I kad već je zavladała noć, nađu siroticu. Strašan prizor... Samo mjesec škilji kroz grane. Ni on ne želi vidjeti blijedo lice, ni zbunjene ljude. Ponesu Anicu na stubama: Ante Franelić i Bruno Doričić te Miljenko Pajkurić i Andre Franelić ovim istim putem, pa starom cestom dalje prema vječnom domu... Kad odjednom naiđe talijanska patrola. Ratno je vrijeme, vladao noćni sat, "coprifuoco" i svako je kretanje noću zabranjeno. No, nisu zaustavili ni priveli ove čudne ljude, sigurno se i ovi vojnici zgroziše nad pretužnim prizorom.

Korak po korak prema Palićini... Već je popodne, sunčano popodne. Sunce razveseljava ljude, razveseli ponovo i nas. Još koja riječ o Rospelju, Mulčevu, o Stipići i s par grančica zimzelena i kuša te nekoliko smrekulj va žepu završi ovaj naš izlet.

"O semu ovomu bi trebalo pisat", reče Ante i ja, eto, zapisah ponešto.

IZVIĐAČKI ODRED "SJEVER-JUG" BORAVIO JE NA SNIJEGU U GORSKOM KOTARU

ZIMOVANJE U TRŠĆU

Borka RELJAC

Članovi Izviđačkog odreda "Sjever-jug" boravili su početkom ove godine, točnije od 4. do 8. siječnja, u Tršću na zimovanju. U planinarskom domu Frbežari boravilo je 20 članova odreda, što iz jata, što iz patrole i nešto onih najstarijih. Navedeni dom izabran je zbog blizine skijališta, kao i hranilišta životinja, a sama lokacija jamčila je neizmjerne količine snijega. Svi su dani boravka na snijegu bili ispunjeni, pa je tako nakon ustajanja, tjelovježbe i doručka, slijedio izviđački

Svi su dani boravka na snijegu bili ispunjeni

U Izviđačkom domu Amfora 11. veljače organizirana je reduta za sve riječke poletarce

U planinarskom domu Frbežari boravilo je 20 članova odreda

program gdje se učilo o onome što se nije stiglo na sastancima te se naučeno znanje primjenjivalo u praksi. Nakon toga igralo se na snijegu, sanjkalo, grudalo i radilo utvrde od snijega. Popodnevni program uključivao je kreativne radionice i društvene igre u zatvorenom prostoru, a svaki je dan završavao zabavnom večeri. Novost je što se kostrenski odred proširio, pa tako sada djeluje i na području Općine Jelenje, a članovi tamošnjeg jata i patrole također su bili sudionici zimovanja.

Izviđači su se priključili i maškaranom ludovanju, pa je OI "Sjever-jug" 11. veljače organizirao redutu za sve riječke poletarce u Izviđačkom domu Amfora. Inače, odred je svake godine organizirao maškaranu zabavu samo za svoje članove, ali ove godine to se odlučilo proširiti i pozvati sve riječke odrede. Jedini uvjet prisustvovanja maškarama bio je dolazak pod maskom, a u domu se okupilo pedesetak djece za koju je bio organiziran prigodan program uz zabavne igre i glazbu.

TURISTIČKA ZAJEDNICA OPĆINE KOSTRENA I OVE GODINE POKRENULA NIZ EKOLOŠKIH AKCIJA

Va saki kantunić mesto smeća posadimo cvetić!

Turistička zajednica Općine Kostrena i njezina vrijedna direktorica Željka Egredžija ponovo su pokrenuli hvalevrijednu ekološku akciju "Va saki kantunić mesto smeća posadimo cvetić!". Riječ je o nizu aktivnosti koje bi trebale pridonijeti čistoj i ljepšoj Kostreni. Ovogodišnje akcije čišćenja počele su krčenjem starih pješačkih puteva prema neistraženim ostacima liburnijskih gradina Solin i Sopalj, vidikovcima Kula i Glavica, ostacima sela Stipići i Kalvariji. Već na prvoj akciji 25. ožujka, kada se čistio put za Sopalj, mještani Kostrene pokazali su izuzetan odaziv, gotovo 150 ljudi u potpunosti je ispunilo namjenu akcije.

Nakon staza, slijedi čišćenje bunara Humina (8. travnja), Trim staze u području Solina (22. travnja), Uvale Žurkovo (29. travnja), a 3. lipnja na programu je završna eko akcija u organizaciji KPA Kostrena, kojom će biti obuhvaćene plaže, lučice, obalni put i površine uz njega.

Turistička zajednica 7. i 21. travnja organizira povoljnu prodaju jednogodišnjih cvjetnica, a u lipnju tradicionalnu akciju biranja najljepše okućnice i balkona. Birat će se i najurednija ulica, okoliš poslovnog prostora, ali će se istaknuti i negativni primjeri.

Okupljanje Kostrenjana na početku eko akcije prema Soplju

B. P.

POVODOM 65. GODIŠNJICE NASILNE SMRTI TOME GRDAKOVIĆA I MATA TONKOVIĆA TRAGEDIJA KOSTRENSKIH KAPETANA

Parobrodi Prestolonaslednik Petar i Karađorđe, kojima su zapovijedali Grdaković i Tonković, naletjeli su 3. travnja 1941. na mine kod Zlarina. Kapetani su ispitivani u Komandi mornarice u Splitu, a 6. travnja tijela su im pronađena u plićaku u uvali Poljud. Službeno su njihove smrti prikazane kao samoubojstva, no zapravo su po nalogu Komande ubijeni metkom u potiljak

Orfeo TIĆAC

Početkom Drugoga svjetskog rata 1939. godine napadom nacističke Njemačke na Poljsku i ulaskom zapadnih saveznika u rat, jugoslavenski brodovlasnici postupno su izvlačili brodove na Zapad, gdje su kao neutralni plovili za Saveznike. Budući da Nijemci nisu štedjeli ni neutralne brodove, više naših brodova nastradalo je od podmornica ili mina.

Ipak, u to vrijeme još nije bilo žrtava kostrenskih pomoraca.

Prve žrtve pale su tamo gdje se najmanje nadalo, na kućnom pragu, u Jadranu. Kao i ostali brodari, Jadranska plovidba iz Sušaka željela je svoje najveće i najvrednije putničke brodove skloniti na Zapad. Tako je pripremano isplavljenje parobroda Prestolonaslednik Petar, Karađorđe i Jugoslavija. Međutim, prvi pokušaj nije uspio jer je i Dubrovačka plovidba željela skloniti svoje parobrode Kralj Aleksandar I. i Dedinje, iako nije imala dozvole vlasti. Stoga su se i brodovi Jadranske plovidbe, koji su se već nalazili u Gružu na proputovanju za Grčku, morali vratiti u Kraljevicu.

Direktorski sanduci

Pred sam početak napada na Jugoslaviju iz Kraljevice su 2. travnja 1941. godine opet isplivali Prestolonaslednik Petar i Karađorđe prema Boki Kotorskoj i Grčkoj. Zapovjednik Prestolonaslednika Petra bio je kapetan Mate Tonković iz Sv. Barbare, a Karađorđa kapetan Toma Grdaković iz Sv. Lucije. Obojica su

Kapetan Mate Tonković, zapovjednik broda Prestolonaslednik Petar

bili vrlo cijenjeni zapovjednici kojima je uprava povjerala zapovjedništvo svojih najvećih putničkih brodova. U Kraljevici se na Prestolonaslednika Petra ukrcao i direktor Antun Rismondo sa suprugom, a ukrcao je i deset većih zapečaćenih sanduka koji su sadržavali zlato i vrijednosti poduzeća kao i vrijednosti i

skupocjeni namještaj obitelji Rismondo.

Putovanje je teklo uobičajeno, uz oblačno vrijeme i južni vjetar koji je pojačavao prema srednjem Jadranu. Imali su podatke za slobodnu plovidbu

Kapetan Toma Grdaković, zapovjednik putničkog broda Karađorđe

istočno od svjetionika Blitvenica na Pelegrin i Brački kanal te uplovljenje u Makarsku. Ratna mornarica, pripremajući se za rat u vodama Šibenskog kanala, položila je mine. Zapovjednici Tonković i Grdaković nisu bili upoznati s pozicijom minskih polja, ali su navodno znali da je uplovljenje u Zlarinsku uvalu dozvoljeno, a da je prilaz Šibenskom kanalu miniran.

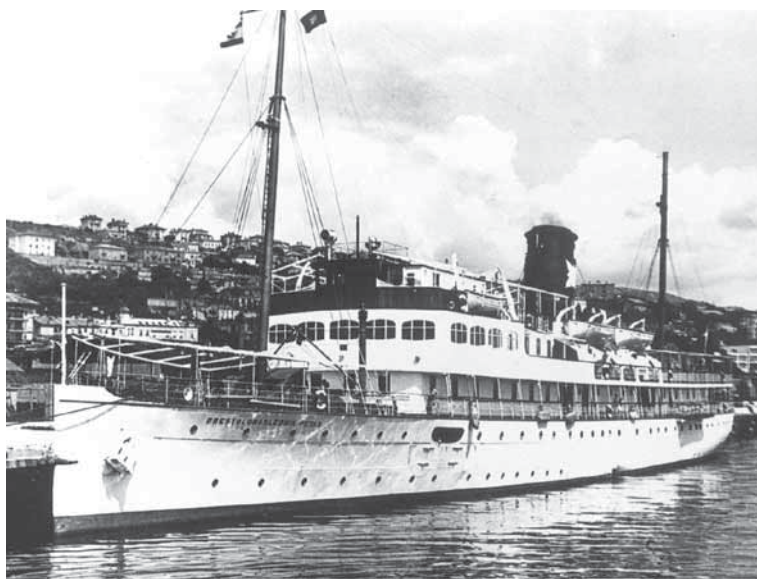
Morska bolest

Brodovi su plovili kanalom između otoka Prvić i Tijat gdje je kapetan Tonković s Prestolonaslednikom Petrom preuzeo čelnu poziciju, što je, kako se kasnije saznalo, učinjeno jer je supruga direktora Rismonda patila od morske bolesti pa je Rismondo zatražio da se sklone u zlarinsku luku. Približavajući se luci, točno u 16.06 sati 3. travnja 1941. godine odjeknula je snažna eksplozija i Prestolonaslednik Petar je, naišavši na minu, počeo tonuti.

Kapetan Grdaković s Karađorđem odmah je izvršio manovru zbog spašavanja posade Prestolonaslednika Petra, od kojih su trojica bili odbačeni u more. Ubrzo je Karađorđe zanošen sve jačim vjetrom također udario u minu i počeo tonuti. Na sreću, velikim pomoračkim znanjem, iskustvom i zalaganjem, posade brodova su spašene, kao i direktor Rismondo sa suprugom, iako su ga jedva prisilili da napusti brod s kojim je želio potonuti.

Leševi u Poljudu

Dolaskom u Šibenik započelo je ispitivanje zapovjednika, najprije u Lučkoj kapetaniji, a zatim u Komandi ratne mornarice na staroj fregati Krka koja je na vezu u Mandalini bila

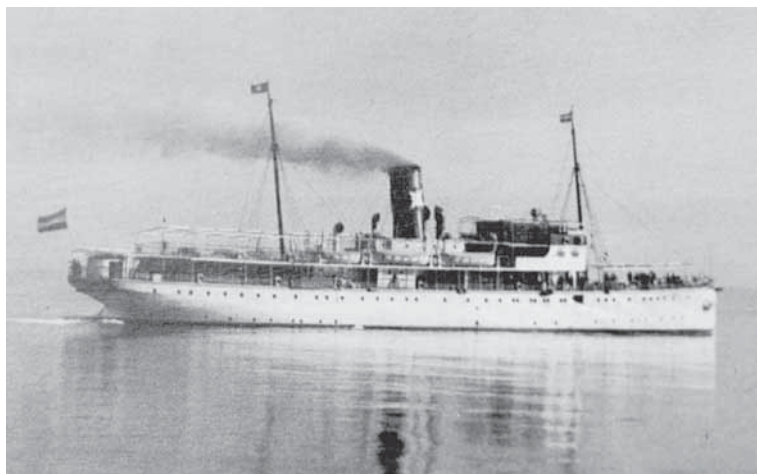

Parobrod Prestolonaslednik Petar izgrađen je 1931. u Newcastleu. S 1.726 BRT nosivosti i brzinom od 18,5 čvorova bio je najsuvremeniji brod Jadranske plovidbe. Nakon rata obnovljen 1952. i plovio pod imenom Partizanka

komandni brod.

Što su pokazala saslušanja? Jesu li kapetani Tonković i Grdaković bili obaviješteni o minskim poljima? Navodno nisu, iako je utvrđeno da su u Kraljevici dobili neka uputstva. Minska polja trebala su biti osiguravana s dva remorkera, ali u trenutku udesa tih remorkera nije bilo na pozicijama. Nakon saslušanja u Šibeniku, upućeni su na daljnje saslušanje u Split koje su vodili Komanda mornarice i Jadranska plovidba. Za vrijeme istrage bili su smješteni u hotel Ambassador. Što se sve događalo u Splitu malo je poznato i nikad potvrđeno. U nedjelju, 6. travnja, na dan napada Nijemaca na Jugoslaviju u ranu zoru slučajni prolaznik u uvali Poljud u plićaku naišao je na leševe dvojice utopljenika.

Leševi su brzo identificirani kao

Parobrod Karađorđe, nosivosti 1.214 BRT, izgrađen je 1914. u Newcastleu za ugarsko-hrvatsko parobrodsko društvo pod imenom Višegrad. Predan Jadranskoj plovidbi, od 1918. nosio je ime Karađorđe. Nakon rata izvučen 1952. i preuređen pod novim imenom Proleterka

kapetani Mate Tonković i Toma Grdaković, uz priopćenje da su izvršili samoubojstvo trovanjem, što je ubrzo ispravljeno u hicem iz revolvera. Uzrok samoubojstva navodno je bio što nisu mogli podnijeti krivicu za potonuće brodova, a što je potvrđeno od strane Komande mornarice i

direkcije Jadranske plovidbe, iako je dan ranije jedan od direktora Jadranske plovidbe koji je vodio istragu izjavio da zapovjednici nisu krivi.

Vijest o samoubojstvu iznenadila je sve one koji su bili upoznati s istragom. Tajna njihove smrti niti do danas nije u potpunosti razjašnjena. Nepobitno je utvrđeno da su bili ubijeni po nalogu Komande ratne mornarice zbog prikrivanja odgovornosti mornarice, posebno oko navodne sabotaže o tajnosti minskih polja.

Takve pretpostavke potvrdili su i brat kapetana Mate Tonkovića koji je utvrdio identifikaciju i

tom prilikom na potiljku obojice primijetio ranu revolverskog metka. Također, u razgovoru s dva mlada oficira tadašnje Mornarice, s kojima sam u toku rata bio u Mornarici NOVJ, u najvećem su mi u povjerenju, znajući da sam i ja iz Kostrene, ispričali detalje njihovog odvođenja iz hotela na Poljud, gdje su bili ubijeni pod optužbom da su krivi "za veleizdaju i otkrivanje minskih polja".

Samoubojstvo supruge

Nažalost, ni to nije bio kraj tragedije. Supruga kapetana Grdakovića, shrvana gubitkom svoga supruga i pod psihičkom depresijom, oduzela si je život. Direktor Rismondo, inače poznat i cijenjen kao korektan i pošten čovjek, godinu dana nakon tragičnog događaja također je izvršio samoubojstvo, a ubrzo je umrla i njegova supruga zbog čije je morske bolesti i došlo do ove tragedije.

Kapetani Toma Grdaković i Mate Tonković bili su prvi kostrenski pomorci žrtve Drugog svjetskog rata.

KA-BE

Upravljanje i održavanje
stambenih i poslovnih zgrada

Tel./fax: 051 271 887 • Mob: 091 535 59 73
www.ka-be.hr

Stručnost i iskustvo od preko 20 godina u obavljanju poslova nadzora na održavanju stambenih zgrada nudimo vam profesionalno upravljanje i kvalitetno održavanje vaše zgrade. Iz naše ponude izdajamo:

- služba hitnih intervencija od 0 do 24
- redovito održavanje
- usluge čišćenja stubišnih prostora i plaćanje zajedničke potrošnje električne energije putem pričuve
- kreditiranje zgrada putem poslovnih banaka
- obračun naknade ovlaštenim predstavnicima zgrade
- odgoda plaćanja za postavu parafonskog sustava
- točnost i ažurnost praćenja prihoda i rashoda na računu zgrade putem Interneta
- na našim web stranicama nudimo vam razne informacije i novosti na temu upravljanja i održavanja zgrada, stanogradnje i ostalih zanimljivih tema
- savjeti vezani uz probleme stanovanja
- dopunski prihodi zgrade.

IZ PROŠLOSTI KOSTRENSKOG NOGOMETA

RIKARD RIKO VIČEVIĆ – OČEVIM STOPAMA

Riko je bio svestrani igrač i po potrebi igrao je na više mjesta. Bio je branič half, spojka ili krilo, ali je najradije igrao u obrani. Njegova čvrstina, start i igra glavom tu su najviše koristile kolektivu. Iako nije bio napadač, pamti da je postigao jedanaest golova

Ivan PAŠKVAN – IVO

Kostrena, more i Pomorac uvijek u srcu – Rikard Riko Vičević na tribinama igrališta u Žuknici ljeti 2005. godine (snimio dr. Vjekoslav Bakašun)

Ove se godine navršava 85 godina otkako su daleke 1921. godine kostrenski mladići postavili čvrste temelje nogometnog kluba, krstivši ga simboličnim imenom našeg mora, Jadran, uz kojeg je od iskona vezana sudbina i život ovog kraja, osobito Kostrene. Odavna su svi sudionici tog vremena u dobrim spominjanjima, ali njihovo djelo živi zaslugama generacija što su ih slijedile. U prvoj generaciji s početka dvadesetih godina prošlog stoljeća igrao je i Rikard Riko Vičević, stariji, tada čvrsti i okretni mladić, dobar nogometaš. Vrijeme i sudbina htjeli su da ga nakon dvadesetak godina slijedi i sin Rikard, Riko mladi.

Vičevići

U Kostreni od pamtivjeka postoji prezime Vičević. Rikard Vičević, rođen 1902. i njegova životna suputnica Santina – Šantica (1907.), rođena La Grasta, nastanjeni u kostrenskom zaselku Šodići, imali su četvero djece. Kćerke Josipu (1924.) i Anicu (1925.) slijedio je sin Rikard mladi, a 1948. pridružila im se kćerka Neda.

Otac Riko, zanimanjem konobar, plovio je na brodovima Lloyda i Prekomorske plovidbe, a u doba recesije i svjetske krize, čekajući priliku da opet zaplovi, od 1933. do 1939. godine bio je kostrenski poštari. Kada je konačno dobio ukrcaj, počeo je Drugi svjetski

rat, pa je nekoliko godina proveo u Americi i tek se 1945. godine vratio kući. Kroz sve te godine pune neizvjesnosti, neimaštine i oskudice, supruga Šantica zdušno je brinula o djeci.

Mali Riko, rođen 31. kolovoza 1935. godine, počeo je školovanje s prvom generacijom kostrenske djece nakon talijanske okupacije 1941. godine. Listopad 1942. godine donio je tragične posljedice i stradanja za obitelj Vičević. Zaručnik starije sestre Josipe, Kostrenjan Teo Tonković, posnati nogometaš Jadrana i pred rat Orijeanta, koji je bio u partizanima, tajno je došao u Kostrenu po materijal i kraći predah i prenoćio u kući obitelji Vičević u Šodićima. Bio je prokazan, pa su Talijani opkolili kuću i uhvatili ga. Kada su ga doveli na kostrensko groblje, iskoristio je priliku i vezanih ruku uspio pobjeći. Ranjen u bijegu, ponovo je uhvaćen i zvjerski dokrajčen.

Josipa, njena sestra i ujak Josip-Bebo odvedeni su u riječki zatvor, prebačeni u Kopar i osuđeni na četiri, tri i dvije godine zatvora. Majka Šantica i mali Riko odvedeni su u sabirni logor u Lovran, a zatim u internaciju u talijansko mjesto Frascette d'Alatri, kod Frosinonea, južno od Rima. Njihova kuća u Šodićima bila je potpuno devastirana i opljačkana, a nije zapaljena iz razloga što je bila u nizu s još dvije kuće. U internaciji su ostali do sredine 1943. godine, kada su na molbe rodbine bili pomilovani i pušteni kući.

Nakon rata Riko je završio 1954. godine Pomorsku školu, nautički smjer. Nakon dosta čekanja ukrcao se 1956. godine na brod Sarajevo riječke Jugolinije. Položio je poručnički, kasnije i kapetanski ispit i završio Višu pomorsku školu. Plovio je do 1965. godine, a onda se zaposlio u

Žurkovo, 15. rujna 1954. godine – Mladi Rikard Riko Vičević u majici najdražeg kluba prije utakmice Pomorac – Viktor Lenac 1:2 u Veloj kavi

pomorskom transportu rafinerije nafte. Od 1967. do umirovljenja 1993. godine radio je u pomorskoj agenciji Transagent u Rijeci. S Kostrenkom Jelicom Ružić zasnovao je 1960. godine obitelj, naredne se godine rodio sin Mladen, a 1964. kći Ivana.

Od Raskrižja i Filjine do Vele kave

Po tradiciji, igranje nogometa započeo je krpenjačom uz dječurliju iz Šodića, Suzanića i bližih zaselaka. Prva "igrališta" bila su im prostor uz Raskrižje za Žurkovo, na mjestu današnjeg marketa i ravnica Filjina, danas parkiralište motela Lucija. Pojavom prve "prave" lopte, krpenjače su pale u zaborav,

Jedne nedjelje u Lokvama...

Jedne nedjelje, 24. listopada 1954. godine, nogometaši Pomorca gostovali su u Lokvama, gdje su igrali prvenstvenu utakmicu protiv domaćeg Risnjaka. Igrana na teškom, kišom natopljenom terenu, utakmica je bila vrlo oštra, nervozna i gruba. Domaći su igrači prednjačili u nesportskoj igri, pa je sudac Stojković iz Rijeke vrlo odlučno, hrabro, pokazao put u svlačionicu domaćem vrataru koji je u jednom trenutku upravo davio Slavka Sablića. Ova je odluka izazvala oštre prosvjede i reakciju domaćih igrača i navijača, koji su do kraja utakmice nastojali svim sredstvima izboriti pobjedu. Pritom su pretjerali s grubostima, ishod čega su bila dva ozlijeđena Kostrenjana koja su kraj utakmice dočekala šepajući, kao statisti.

Usprkos svim pritiscima i prijetnjama, Kostrenjani su izborili rezultat 0:0, a po završetku susreta bili su fizički napadnuti zajedničkom akcijom domaćih igrača i navijača, koji su ih "srdačno ispratili" do stanice i ukrcaja na vlak. Pratnji su se pridružili i domaći psi (!!!), koji su i za vrijeme utakmice bili huškani na gostujuće igrače kada bi prilazili granici igrališta ili ubacivali loptu u igru rukama. Srećom, sve je prošlo bez težih posljedica. Tek u vlaku Kostrenjani su se osjetili sigurnima, mogli su odahnuti.

Žurkovo, 20. travnja 1955. godine – Kostrenska momčad pred početak utakmice s Orijentom (0:4).
Stoje, slijeva: Rikard Vičević-Riko, Ante Jurković, Jure Suzanić-Đuka, Milutin Dujmić-Mile, Svetozar
Tonković-Sveto, Marijan Sušlić-Črčko, Ugo Sušlić, čuče: Vinko Vukušić, Ante Smeraldo, Slavko
Sablić-Bariša i Živko Perović (slike iz zbirke Rikarda Vičevića)

pa su on i suigrači Ante Suzanić-Baćin, Guerino Polese, Milan Zoretić-Milić, Brane Žburin, Savo Komljenović, Jure Suzanić-Đuka i Načeta nastavili igrati s još većim užitkom. S vremenom je većina od njih prešla u juniore Pomorca.

Dobro pamti da je “prvu pravu utakmicu” na “velen igralištu u Veloj kavi” odigrao u listopadu 1951. godine protiv juniora riječke Nafta. Ustalio se u juniorskom sastavu uz Želimira Perovića, Egidija Dujmića, Voja Karadžiju, Živka Perovića, Emila Glažara, Milodara Margana, Iva Sušlića, Vinka Vukušića, Nikicu Medanića te braću Iva i Voja Mažera. Bili su složna i dobra družina, sami su brinuli o opremi i pranju dresova, a barba Ive Rubinić-Čoč održavao im je kopačke. U juniorskoj ligi Rijeke zauzimali su solidno mjesto u sredini tablice.

Žurkovo, Vela kava 1923. godine – Povijesna, vjerojatno najstarija sačuvana fotografija prve generacije kostrenskih nogometaša, pred početak utakmice Jadran – UNITAS Sušak 4:0. Zadnji red, slijeva: Vinko Vranić, Ernešto Rožmanić, Zorko Sušlić, Josip Pepe Rožmanić, Ivan Vranić-Santin, srednji red: Mate Čabrijan, Viktor Perović, Anzelmo Grdaković, prvi red: Rikard Vičević-Riko, stariji, Ivan Puž i File Rožmanić

Uskoro, kako su fizički i dobro stasavali, sve su češće bili uključivani u prvi sastav. Sjeća se da je prvi put za prvu momčad zaigrao u svibnju 1953. godine u Žurkovo protiv riječkog Torpeda. Iz tog vremena najviše pamti odlazak pješice na juniorsku utakmicu protiv Grobničana u Mavrince, 19. travnja 1953. Nezaboravan mu je ostao i nastup omladinaca Pomorca na prvom međunarodnom omladinskom turniru Kvarnerska rivijera, u lipnju 1953.

On i mlađi igrači imali su veliki respekt prema starijima, ali su se i ovi prema njima odnosili krajnje prijateljski. To je bilo doba pravog amaterizma, zdravih sportskih i drugarskih odnosa, a s gostovanja se uvijek zajednički svračalo na piće u gostionu kod Čabrijanke i Gabrijele, a ako je bilo novaca, naručio bi se i po koji sendvič.

Riko je bio svestrani igrač i po potrebi igrao je na više mjesta. Bio je branič half, spojka ili krilo, ali je najradije igrao u obrani. Njegova čvrstina, start i igra glavom tu su najviše koristile kolektivu. Iako nije bio napadač, pamti da je postigao jedanaest golova. Teške su ga ozljede srećom mimoišle, a one lakše on i suigrači su “liječili” od nedjelje do sljedeće utakmice. Jedino je Želimir Perović u to vrijeme operirao meniskus.

Treniralo se do dva puta

tjedno u Veloj kavi pod paskom Slavka Paškvana, pa se često igralo “na dah”, ali s velikim zalaganjem i požrtvovanjem, bez straha od umora i moguće ozljede. Bolji igrači u to su vrijeme bili Josip Vranić u obrani, Vinko Vukušić, igrač dobrog udarca i tehnike, Egidije Dujmić kao navalni igrač, a od starijih neumorni Marijan Sušlić, prodorni i opasni Ante Jurković, veliki znalac Slavko Sablić te Sveto Tonković, koji bi, iako je plovio, svaki boravak u Kostreni koristio da odjene dres Pomorca i odigra svaku utakmicu bez ijednog treninga.

Riko i Jelica danas žive umirovljeničke dane u obiteljskom domu u Glavanima. Njihova su djeca situirana, imaju svoje obitelji i podarila su im četvero unučadi koja su njihovo veliko bogatstvo i radost. Kostrenu da i ne spominjemo...

Nezaboravna Kvarnerska rivijera

Rikova najljepša i najugodnija nogometna sjećanja i uspomene vezane su uz prvo izdanje međunarodnog omladinskog turnira Kvarnerska rivijera, održanog u lipnju 1953. godine. Nakon kraćih i vrlo napornih priprema tijekom kojih su kostrenski mladići, pod trenerskom rukom najiskusnijeg igrača, Anta Jurkovića, pretrčali desetine kilometara po kostrenskim umejcima i šumskim stazama, svoju prvu utakmicu Pomorac je igrao na Omladinskom igralištu u Rijeci protiv vrlo jakog sastava zagrebačkog Dinama s nekoliko reprezentativaca.

Trema, važnost utakmice i ime protivnika bili su glavni razlog da su Kostrenjani u prvih dvadesetak minuta primili tri gola. Ali, što je utakmica odmicala, sređivali su svoje redove i uspostavljali ravnopravnost u igri. U drugom se dijelu odnos izmijenio, Pomorac je češće napadao, ubrzao igru i čak propustio realizirati dvije vrlo izgledne prigode. Tek krajem susreta Zagrepčanima je uspjelo postići još jedan zgoditak za pobjedu od 4:0.

Kada se prisjeća ove, po njega nezaboravne utakmice, Riko govori da je najbitnije da se on i suigrači nisu osramotili jer su predveli dobru igru protiv daleko spremnijeg i kvalitetnijeg suparnika. Sjećajući se imena svih suigrača, smatra da ih treba zabilježiti, sačuvati od zaborava jer im je mjesto u klupskim analima: Ivo Mažer, Želimir Perović, kapetan momčadi, Petar Perčin, Voja Karadžija, Josip Vranić, Emil Glažar, Riko Vičević, Živko Perović, Tilko Vizintini, Vinko Vukušić i Egidije Dujmić.

Mladi Kostrenjani odigrali su još jednu utakmicu na ovom turniru i to protiv pulskog Uljanika u Opatiji. Ante Smeraldo, Želimir Perović, Petar Perčin, Voja Karadžija, Josip Vranić, Emil Glažar, Nikica Medanić, Vinko Vukušić, Egidije Dujmić, Živko Perović i Riko Vičević nisu ponovili dobru igru iz susreta protiv Dinama, pa su uvjerljivo poraženi 0:4.

NAJVIŠI VRH SJEVEROZAPADNE HRVATSKE KOJI SVOJATAJU SLOVENCI	MORSKI KRASTAVCI	MASLINE, ULJIKE	UŽIVATELJ DOBROG STIVA	TALIJANSKO ŽENSKOIME	ININO POSTROJENJE U URINJU (SLIKA)														
UZGAJIVAČ STOKE																			
POZITIVNA OSOBINA ČOVJEKA, KREPKOST																			
NADGROBNI NATPIS																			
MAGARCI, OSLI																			
POLITIČAR I SUDAC CEPULIĆ																			
GORAN IVANIŠEVIĆ		GRČ. BOŽICA NESREGE GLASOVIĆTO KAZALIŠTE U LONDONU				IRIDIJ	KAPETAN "NAUTILUSA" IZ ROMANA JULESA VERNA	MEĐUNARODNI UMJETNI JEZIK	TKIVO KOJIM SU MIŠIĆI PRICVRŠĆENI ZA KOSTI	REDOVNICI, MONASI	AUTOR: PERO	BRODOGRADILIŠTE U MARTINŠČICI (SLIKA)	KUKAČ ZALČAR SLIČAN PČELI	LITVA					
ŠPANJOLSKA	NAPLATITI TAKSU ZA UVOZ ROBE NAŠA VIOLONČELISTICA										DOMAĆE GOVEDO DRMATI SNAŽNIM POKRETNIMA								
ZEMLJIŠNA MJERA, JUTRO			SUŽANJ	PRIPADNIK IREDEANTE MOMČAD, TIM															
KOŠARKAŠ ŠTIMAC						MOTORNIA PILA TV-VODITELJICA TRBOVIĆ								KOJI NE-OBUZDANO ODGOVARA NA IZAZOV					
TROPSKA BILJKA KRUSKOLIKIH PLODOVA KRETATI SE TRKOM, TEČI								AMERIČKI GLUMAC I REPER RUSKA BAJKA					NORVEŠKA MJESTO U ZAPADNOJ ISTRI						
PROSTOR ZA GLEDATELJE NA STADIONIMA I DVORANAMA							S VISINE, OHOLO EKS-NAZIV "INTERA" IZ ZAPRESIĆA												
"RAZLIKA U ČJENI"			NEOBUZDANI SLJEPI STRAH OSAMLJENA								OTISAK STOPALA "MEĐUNAROD. STANDARDI REVIZIJE"								
SUSJEDNA SLOVA		RUSKA TENISAČICA, DINARA TEKUĆINA U ZILAMA							MJESTO NA BRAČU NATJECATELJ U "KRALJICI SPORTOVA"										
KANADSKI PJEVAČ, PAUL				PLATNO ZA TRAPERICE SREDIŠTE VRTNJE							"EXECUTIVE FIRE OFFICER" BESMISLEN, NELOGIČAN								
INDUSTRIJSKO POSTROJENJE U URINJU														LOVRATA, KOMARČA					
SJEVERNI JELEN, SOB					ARALSKO JEZERO (KRAČE)						UOKVIRENA PLOHA NA ZIDU JAP. ENIGM. ZAGONETKA								
																			
						SVRGNUTI IMPERATOR													
						GRČKO SLOVO											RADIJ MUZA PJEVANJA		
						RIBLJA JAJAŠČA												RIMSKI: 500 DODATAK JELIMA	
						NADNARAVNE POJAVE													
						NJEMAČKA MARKA AVIONA													NJEMAČKA
GLUMAC I DRŽAVNIK REAGAN																			

RAŠEJNA: STOČAR, VRLINA, EPTAR, TOVARI, AVELIN, GI, ATE, E, OCARINITI, VOL, RAL, IREDENTIST, ANDREJ, MOTORKA, AVOKADO, ICE-T, N, TRIPINA, SVISOKA, RUC, PANKA, TRAG, CC, SAFINA, MILNA, ANKA, TEKSAS, EFO, TERMOELEKTRANA, IRVAS, ARAL, PANO, EKSORAR, TAU, RA, IKRA, D, ČUDEŠA, ARADO, RONALD.

